

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog humanitarnog
prava počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-A
Datum: 25. juli 2013.
Original: Engleski

PRED PREDSJEDNIKOM MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Theodor Meron, predsjednik

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 25. jula 2013. godine

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

POVJERLJIVO I *EX PARTE*

**ODLUKA PO ZAHTJEVU SLOBODANA PRALJKA DA SE PREISPITA
SEKRETAREVA ODLUKA O IMOVINSKOM STANJU**

Odbrana optuženog:

gđa Nika Pinter
gđa Natacha Fauveau-Ivanović

Prijevod

1. Ja, Theodor Meron, predsjednik Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješavam po povjerljivom i *ex parte* Zahtjevu Slobodana Praljka za preispitivanje Odluke sekretara i odobrenje za prekoračenje dopuštenog broja riječi, koji je Slobodan Praljak (dalje u tekstu: Praljak) podnio 22. januara 2013. godine, s povjerljivim i *ex parte* dodacima (dalje u tekstu: Zahtjev za preispitivanje),¹ i u kojem je zatražio da se preispita odluka o imovinskom stanju, koju je sekretar Međunarodnog suda (dalje u tekstu: sekretar) 22. avgusta 2012. godine donio na javnom osnovu s povjerljivim i *ex parte* Dodatkom I i javnim Dodatkom II (dalje u tekstu: Odluka o imovinskom stanju). Sekretar je 26. aprila 2013. godine dostavio odgovor,² a Praljak 6. maja 2013. godine repliku.³ Dana 26. maja 2013. godine sekretar je dostavio podnesak u vezi s Praljkovom Replikom.⁴

I. KONTEKST

2. Dana 13. septembra 2004. godine Praljak je dostavio izjavu o imovinskom stanju, na osnovu člana 7 Uputstva za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (dalje u tekstu: Uputstvo),⁵ i zatražio da mu se dodijeli branilac kog će plaćati Međunarodni sud, na osnovu toga što nema dovoljno sredstava da sam plati branioca (dalje u tekstu: Zahtjev za pravnu pomoć iz 2004. godine).⁶ Dana 17. juna 2005. godine zamjenik sekretara odbacio je taj zahtjev, pošto je konstatovao da Praljak nije dokazao da nije u mogućnosti da plati branioca.⁷ Dana 21. septembra 2005. godine Pretresno vijeće I potvrdilo je sekretarevu odluku.⁸ Dana 22. decembra 2005. godine sekretar je odbacio Praljkov zahtjev da se

¹ Prijevod na engleski dostavljen je 1. februara 2013. godine.

² Sekretarev odgovor na Zahtjev Slobodana Praljka za preispitivanje sekretareve Odluke o imovinskom stanju, 26. april 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Odgovor).

³ Zahtjev Slobodana Praljka za odobrenje da uloži repliku i replika na sekretarev odgovor od 26. aprila 2013. godine, 6. maj 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Replika). Prijevod na engleski zaveden je 15. maja 2013. godine.

⁴ Sekretarev podnesak na osnovu pravila 33(B) u vezi sa Zahtjevom Slobodana Praljka za odobrenje da uloži repliku i replikom na sekretarev odgovor od 26. aprila 2013. godine, 29. maj 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Replika na Repliku).

⁵ IT/73/Rev.11, 11. juli 2006. godine.

⁶ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 1. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 14.

⁷ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 2.

⁸ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po Zahtjevu Slobodana Praljka za preispitivanje Odluke zamjenika sekretara od 17. juna 2005. u vezi sa Zahtjevom optuženog za dodjelu

Prijevod

ponovo ocijeni njegov Zahtjev za pravnu pomoć iz 2004. godine, pošto je konstatovao da Praljak nije dostavio podatke potrebne da bi se donijela odluka o njegovom slabom imovinskom stanju.⁹

3. Dana 12. januara 2006. godine Praljak je od Pretresnog vijeća II (dalje u tekstu: Pretresno vijeće) zatražio da mu, u interesu pravde, dodijeli branioca.¹⁰ Pretresno vijeće je 15. februara 2006. godine odobrilo Praljkov zahtjev i uputilo sekretara da Praljku, u interesu pravde, dodijeli branioca.¹¹ Pretresno vijeće je napomenulo da će Praljku naložiti da sekretaru dostavi dodatne informacije na osnovu kojih bi ovaj mogao da sačini adekvatnu procjenu finansijskih sredstava koja Praljku stoje na raspolaganju za pokrivanje troškova odbrane.¹² Dana 6. marta 2006. godine sekretar je Praljku dodijelio branioca kog plaća Međunarodni sud, napomenuvši da ta odluka neće uticati na pravilo 45(E) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) i član 18 Uputstva.¹³ Dana 22. avgusta 2012. godine sekretar je procijenio da je Praljak u mogućnosti da u potpunosti sam plaća branioca i da ne ispunjava uslove za dodjelu branioca po službenoj dužnosti kog bi plaćao Međunarodni sud.¹⁴ Shodno tome, sekretar je opozvao Praljkovog branioca od dana donošenja presude od strane Pretresnog vijeća, i odlučio da Praljak Međunarodnom sudu treba vratiti sredstva data za troškove odbrane u visini od 3.293.347,49 eura.¹⁵

4. Dana 18. januara 2013. godine Praljak je dostavio obavještenje u kojem je Pretresnom vijeću predočio "lične primjedbe" i "relevantne dokumente" u vezi s

---

branioca po službenoj dužnosti, 21. septembar 2005. godine (povjerljivo i *ex parte*), par. 22 (dalje u tekstu: Odluka Pretresnog vijeća po Zahtjevu za preispitivanje). Javna redigovana verzija zavedena je 5. oktobra 2005. godine.

⁹ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 2.

¹⁰ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Molba Slobodana Praljka za preispitivanje stava sekretara i za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, 12. januar 2006. godine, par. 24.

¹¹ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka o dodjeli branioca po službenoj dužnosti (povjerljivi Dodatak), 15. februar 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka Vijeća o dodjeli branioca), par. 12–13, str. 7.

¹² Odluka Vijeća o dodjeli branioca, par. 13.

¹³ *Tužilac protiv Slobodana Praljka*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka, 6. mart 2006. godine (dalje u tekstu: Sekretareva odluka o dodjeli branioca), str. 2. V. takođe Odluka o imovinskom stanju, str. 2.

¹⁴ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 6.

¹⁵ Odluka o imovinskom stanju, str. 6–7. Napominjem da sekretar za period od podnošenja Odgovora traži da se dodatno nadoknade sredstva u visini od 22.000,00 eura, kako bi se pokrili troškovi koji su Praljku odobreni da bi mogao da podnese Zahtjev za preispitivanje. Odgovor, par. 197, fusnota 252.

Prijevod

Odlukom o imovinskom stanju (dalje u tekstu: Obavještenje).¹⁶ Sekretar je najprije 30. januara 2013. godine dostavio podnesak u vezi s Obavještenjem, u kom je, između ostalog, ustvrdio da njegova služba nije dobila dodatne materijale koje je Praljak priložio Obavještenju (dalje u tekstu: dodatni materijali).¹⁷ Dana 1. februara 2013. godine Praljak je dostavio odgovor.¹⁸ Dana 29. januara 2013. godine Pretresno vijeće III se "proglasilo nenadležnim" da rješava po Zahtjevu za preispitivanje, te ga je prosljedilo meni.¹⁹ Dana 12. marta 2013. godine ja sam, između ostalog, naložio da se sekretaru dostave dodatni materijali.²⁰ Sekretar je 3. aprila 2013. godine u vezi s dodatnim materijalima dostavio još jedan podnesak, u kojem je, između ostalog, ustvrdio da su ti materijali irelevantni za Zahtjev za preispitivanje.²¹ Praljak je na te tvrdnje odgovorio u Replici i rekao da je u interesu pravde da mi se dodatni materijali stave na raspolaganje.²²

5. Dana 29. maja 2013. godine Pretresno vijeće donijelo je presudu u predmetu *Prlić i drugi*,²³ čime je stupila na snagu odluka o opozivu branioca, u skladu s Odlukom o imovinskom stanju.²⁴ Dana 29. maja 2013. godine ja sam izdao privremeni nalog, kojim sam obustavio provođenje odluke o opozivu branioca dok ne donesem odluku po Zahtjevu za preispitivanje.²⁵

---

¹⁶ Obavještenje, 18. januar 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Obavještenje), str. 2. Prijevod na engleski zaveden je 22. januara 2013. godine.

¹⁷ Podnesak sekretara u vezi s Obavještenjem odbrane i Zahtjevom Slobodana Praljka za preispitivanje Odluke sekretara i odobrenje za prekoračenje dopuštenog broja riječi, 30. januar 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*), par. 3–4.

¹⁸ Odgovor Slobodana Praljka na sekretareve argumente od 30. januara 2013. godine, 1. februar 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*, s povjerljivim i *ex parte* Dodatkom). Prijevod na engleski zaveden je 6. februara 2013. godine.

¹⁹ Odluka po Zahtjevu Slobodana Praljka za preispitivanje sekretareve odluke od 22. avgusta 2012. godine, 29. januar 2013. godine, str. 4.

²⁰ Privremeni nalog po Podnesku sekretara u vezi s obavještenjem odbrane s povjerljivim i *ex parte* Dodatkom, 12. mart 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*), str. 3.

²¹ Podnesak sekretara u vezi s Obavještenjem odbrane i Zahtjevom Slobodana Praljka za preispitivanje Odluke sekretara i odobrenje za prekoračenje dopuštenog broja riječi, 3. april 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Sekretarev podnesak u vezi s dodatnim materijalom), par. 12.

²² Replika, par. 6–12.

²³ Presuda, 29. maj 2013. godine.

²⁴ V. gore, par. 3.

²⁵ Nalog o dodjeli branioca Slobodanu Praljku, 29. maj 2013. godine (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Privremeni nalog), str. 1.

Prijevod

II. STANDARD PREISPITIVANJA

6. Za preispitivanje sekretarevih administrativnih odluka usvojen je sljedeći standard:

Sudsko preispitivanje [...] administrativne odluke ne predstavlja ponovno saslušanje. Ne radi se ni o žalbenom postupku, niti je taj postupak na bilo koji način sličan preispitivanju vlastite presude kakvo bi sudsko vijeće moglo provesti u skladu s pravilom 119 Pravilnika o postupku i dokazima. Sudsko preispitivanje administrativne odluke sekretara [...] inicijalno se bavi pravilnošću postupka kojim je sekretar došao do neke odluke i načinom na koji je do nje došao.²⁶

S tim u skladu, administrativna odluka može biti poništena ako sekretar:

- (a) nije poštovao pravne uslove [...], ili
- (b) ako se nije pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde ili ako u procesnom smislu nije postupao korektno prema osobi na koju utiče dotična odluka, ili
- (c) ako je uzeo u obzir materijal koji nije relevantan a propustio uzeti u obzir materijal koji je relevantan, ili
- (d) ako je došao do zaključka do kakvog ne bi došla nijedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje (test "nerazumnosti").²⁷

7. U nedostatku dokaza o nerazumnosti, "ne smije se ulaziti u prostor koji pripada autoru takve administrativne odluke u kojem on ocjenjuje činjenice ili meritum dotičnog slučaja".²⁸ Strana u postupku koja osporava administrativnu odluku snosi teret dokazivanja da je: "(1) došlo do greške goreopisanog karaktera, i (2) da je ta greška bitno uticala na donošenje odluke sekretara na njegovu štetu".²⁹ Ako se predsjednik uvjeri da su oba ta uslova ispunjena, on može poništiti sekretarevu odluku.³⁰ Ukoliko se, međutim, administrativna odluka tiče pravne pomoći, "[i]mplicitno ograničenje da samo sekretar utvrđuje u kojoj mjeri optuženi može [...] podmiriti troškove branioca iz vlastitih

---

²⁶ *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Odluka po preispitivanju Odluke sekretara o prestanku pružanja pravne pomoći Zoranu Žigiću, 7. februar 2003. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Žigićem), par. 13. V. također *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po Zahtjevu za preispitivanje Odluke o finansiranju tima odbrane, 31. januar 2012. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić*), par. 6.

²⁷ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 6 (unutrašnje reference izostavljene). V. također Odluka u vezi sa Žigićem, par. 13.

²⁸ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 13. V. također Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 7.

²⁹ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 7 (unutrašnje reference izostavljene, izmjena u originalu). V. također Odluka u vezi sa Žigićem, par. 14.

³⁰ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 14.

Prijevod

sredstava jasno ukazuje na to da je moć vijeća da sekretarovu odluku zamijeni svojom ograničena".³¹

III. MJERODAVNO PRAVO

8. Pravilom 45(A) Pravilnika predviđeno je sljedeće: "Kad god to zahtijevaju interesi pravde, osumnjičenima i optuženima koji nemaju sredstava da plate branioca, dodijeliće se branilac po službenoj dužnosti."

9. Pravilom 45(E) Pravilnika predviđeno je sljedeće: "Vijeće može, na molbu sekretara, izdati nalog za povrat troškova branioca osobi kojoj je dodijeljen branilac po službenoj dužnosti, a za koju se naknadno utvrdi da joj ne nedostaju sredstva da plati branioca."

10. Članom 7 Uputstva predviđeno je da osumnjičeni ili optuženi koji želi da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti kog će plaćati Međunarodni sud mora ažurirati izjavu o imovinskom stanju svaki put kad dođe do promjene koja je relevantna za nju. Prema članu 8(A) Uputstva, podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć "mora podnijeti dokaze o tome da ne može platiti branioca". Članom 8(B) Uputstva predviđeno je da podnosilac zahtjeva, čim sekretar pokrene postupak za provjeru podnosiocčevog imovinskog stanja, "dostavi informacije potrebne za utvrđivanje njegove mogućnosti da plati branioca". Dalje, članom 8(C) predviđeno je sljedeće:

Ukoliko optuženi ili osumnjičeni ne ispuni svoje obaveze na osnovu članova 8(A) i (B) u tolikoj mjeri da sekretar Suda nije u mogućnosti da na primjeren način ocijeni mogućnost osumnjičenog ili optuženog da plati branioca, sekretar Suda može odbiti zahtjev za dodjelu branioca nakon što upozori osumnjičenog ili optuženog i da mu priliku da odgovori.

11. Članom 9(A) predviđeno je da sekretar, kako bi utvrdio da li je podnosilac zahtjeva u stanju da plati branioca, "može izvršiti provjeru njegovog imovnog stanja, zatražiti prikupljanje svih informacija, saslušati [podnosioca zahtjeva], razmotriti svaku predstavku ili zatražiti dostavu svih dokumenta za koje je vjerovatno da mogu potkrijepiti zahtjev". Član 9(B) sekretaru dozvoljava da zatraži "sve relevantne informacije od svake osobe za koju bude smatrao da može dostaviti takve informacije".

---

³¹ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 14.

Prijevod

12. Na osnovu člana 11(C) Uputstva, ako podnosilac zahtjeva u razumnom roku ne ispuni uslove određene Uputstvom, sekretar mu, u interesu pravde, ipak može dodijeliti branioca po službenoj dužnosti, izuzev u slučajevima predviđenim članom 19.

13. Članom 19(A) Uputstva ustanovljeno je da sekretar može opozvati imenovanog branioca "ukoliko pribavi informacije koje pokazuju da osumnjičeni ili optuženi ima dovoljno sredstava da plati branioca", a "troškove dodjele branioca [povratiti] u skladu s pravilom 45(E) Pravilnika".

14. Članom 19(B) Uputstva predviđeno je da sekretar, u slučajevima u kojim je branilac već dodijeljen, može preinačiti svoju odluku o mogućnosti osumnjičenog ili optuženog da plati branioca ukoliko se utvrdi da se imovinsko stanje osumnjičenog ili optuženog "(i) promijenilo nakon donošenja odluke sekretara Suda o tome u kom obimu osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca, ili (ii) da ono nije u cijelosti objelodanjeno ili na drugi način saopšteno sekretaru Suda na dan izdavanja njegove odluke".

15. U odjeljcima 5 i 6 Smjernica Sekretarijata za utvrđivanje u kojoj mjeri je optuženi u mogućnosti da plati svoju odbranu (dalje u tekstu: Smjernice Sekretarijata) ustanovljeno je koju vrstu imovine sekretar uzima ili ne uzima u obzir prilikom utvrđivanja sredstava kojima podnosilac zahtjeva raspolaže. U odjeljcima 7 i 8 Smjernica Sekretarijata izneseno je sve što je sekretaru relevantno za utvrđivanje prihoda koje podnosilac zahtjeva ima. U odjeljku 9 Smjernica Sekretarijata iznesena je formula za izračunavanje vrijednosti glavnog porodičnog doma podnosioca zahtjeva, a u odjeljku 10 formula za izračunavanje njegovih procijenjenih troškova života. U odjeljku 11 Smjernica Sekretarijata data je formula za izračunavanje mogućnosti podnosioca zahtjeva da plati svoju odbranu.

IV. OPŠTI ARGUMENTI

16. Prije svega, Praljak traži da mu se odobri da u Zahtjevu za preispitivanje prekorači dozvoljeni broj riječi.³² Praljak napominje da se u Uputstvu o dužini podnesaka

---

³² Zahtjev za preispitivanje, par. 12, 122. Na ovom mjestu dajem opšti sažeti prikaz argumenata koje su izložile strane u postupku, a u odjeljku V.C detaljniji.

Prijevod

i zahtjeva (dalje u tekstu: Uputstvo o podnescima)³³ ne kaže ništa o dužini žalbe na neku odluku sekretara i da nije uvjeren da se Uputstvo o podnescima zapravo može primijeniti u ovom slučaju.³⁴ Ukoliko se Uputstvo o podnescima, međutim, može primijeniti, Praljak traži da mu se, na osnovu člana 7 Uputstva o podnescima, dozvoli da u žalbi prekorači dozvoljeni broj riječi, i to zbog sljedećeg: (i) dužine Odluke o imovinskom stanju i Dodatka I, koji prevazilaze 60 stranica, (ii) složenosti pitanja i broja stavki vezanih za imovinu kojom Praljak raspolaže, a koje se razmatraju u Odluci o imovinskom stanju i (iii) posljedica koje bi konačna odluka mogla imati po njegova prava i po pravično suđenje.³⁵ Osim toga, Praljak od Pretresnog vijeća traži da od Sekretarijata preuzme svu evidenciju vezanu za njega, kako bi valjano moglo da procijeni njegov slučaj.³⁶

17. Što se tiče bitnih pitanja, Praljak tvrdi da se Odluka o imovinskom stanju kosi sa standardima za dodjelu i opoziv branioca, da se njome krše njegova prava, da je nespojiva s interesima pravde i pravne sigurnosti,³⁷ te da počiva na pogrešnom utvrđivanju njegovih raspoloživih sredstava.³⁸ Prvo, Praljak tvrdi da je s pravom smatrao da je pitanje njegovog prava na pravnu pomoć riješeno Sekretarevom odlukom o dodjeli branioca i posebno naglašava da je sekretar donio dvije uzastopne odluke koje su takođe ukazivale na to.³⁹ Praljak tvrdi da se, nakon toga, nijedna odluka o opozivu branioca ne može donijeti po drugom osnovu nego po osnovu člana 19(B) Uputstva.⁴⁰ Prema Praljkovim riječima, sekretar je stoga trebalo da pokaže da se njegova finansijska situacija promijenila nakon što je donijeta Sekretareva odluka o dodjeli branioca ili da Praljak nije objelodanio sve podatke prije nego što je sekretar donio tu odluku.⁴¹ Nadalje,

---

³³ IT/184 Rev.2, 16. septembar 2005. godine.

³⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 12.

³⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 12.

³⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 123.

³⁷ Zahtjev za preispitivanje, par. 5, 24–41, 112–121. V. takođe Replika, par. 13–31, 80–83.

³⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 5, 42–111. V. takođe Replika, par. 32–79, 84–85.

³⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 29–30 (gdje se upućuje na odluku od 11. aprila 2011. godine, kojom je sekretar dodijelio gđu Niku Pinter za branioca, i odluku od 26. maja 2011. godine, kojom je za kobranioca dodijelio gđu Natachu Fauveau-Ivanović (dalje u tekstu, zajedno: odluke o ponovnom imenovanju)). V. takođe Replika, par. 17–20.

⁴⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 28, 30. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 25–27; Replika, par. 14.

⁴¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 25. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 32; Replika, par. 13.

Prijevod

Praljak tvrdi da, na osnovu pravila 45(E) Pravilnika, jedino vijeće, a ne sekretar, može izdati nalog za povrat troškova branioca po službenoj dužnosti.⁴²

18. Drugo, Praljak navodi niz bitnih argumenata u vezi s procedurom po kojoj je sekretar donio Odluku o imovinskom stanju.⁴³ Konkretno, Praljak tvrdi da se u Odluci o imovinskom stanju ne navodi specifikacija troškova njegove odbrane, te da on stoga "nema predstavu" o tome šta je sve obuhvaćeno iznosom od 3.293.347,49 eura, koji on treba da nadoknadi Međunarodnom sudu.⁴⁴ Osim toga, Praljak tvrdi da je sekretar u njegovom slučaju usvojio "poseban pristup" jer je od njega tražio da mu "dostavi informacije koje [Praljak] nema niti ih može imati".⁴⁵ Praljak priznaje da, na osnovu člana 8(A) Uputstva, on ima obavezu da dostavi dokaze o tome da ne može platiti branioca.⁴⁶ Međutim, Praljak tvrdi da sekretar mora imati "čvrste, relevantne i pouzdane dokaze iz kojih proizlazi da kriterijum najveće vjerovatnoće ide njemu u prilog" ako želi osporiti valjanost informacija koje je Praljak dostavio.⁴⁷ S tim u vezi, Praljak se poziva na dosadašnju praksu i navodi: "što su teže posljedice koje proizlaze iz neke odluke na osnovu člana 11, to je važnije da se sekretar uvjeri u vjerovatnoću da je istina ono što se tvrdi u sklopu istrage na osnovu člana 10".⁴⁸

19. Treće, Praljak tvrdi da je sekretar pogrešno utvrdio kojim sredstvima on raspolaže.⁴⁹ Prema Praljkovim riječima, članom 19(B) Uputstva od sekretara se zahtjeva da u obzir uzme samo onu imovinu čije postojanje nije već objelodanjeno i da dostavi dokaze o tome da je ona zaista u vlasništvu optuženog ili osumnjičenog, a da je ovaj nije objelodanio.⁵⁰ U ovom slučaju, Praljak tvrdi da je sekretar u obzir uzeo imovinu koja njemu, Praljku, ne pripada,⁵¹ uključujući nekretnine na Kraljevcu,⁵² jahtu,⁵³ sredstva na

⁴² Zahtjev za preispitivanje, par. 33–34. V. takođe Replika, par. 22–23.

⁴³ Zahtjev za preispitivanje, par. 35–41.

⁴⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 35.

⁴⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 37.

⁴⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 38.

⁴⁷ Zahtjev za preispitivanje, par. 38. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 39–41.

⁴⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 38, gdje se poziva na *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, IT-00-39-PT, Odluka po Zahtjevu odbrane da se izda nalog o ukidanju Odluke sekretara kojom se Momčila Krajišnika proglašava djelomično slabog imovnog stanja u svrhu dodjeljivanja pravne pomoći, 20. januar 2004. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik*), par. 28.

⁴⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 5, 42–111. V. takođe Replika, par. 32–79, 84–85.

⁵⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 43. V. takođe Replika, par. 15–16.

⁵¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 45, fusnota 37.

Prijevod

računu u *Dresdner* banci,⁵⁴ kao i udio u preduzeću "Oktavijan".⁵⁵ Osim toga, Praljak tvrdi da je sekretar pogriješio kad je u obzir uzeo imovinu koja je već objelodanjena u Zahtjevu za pravnu pomoć iz 2004. godine, uključujući nekretnine u Čapljini⁵⁶ i nekretnine u Pisku.⁵⁷ Praljak tvrdi i da je sekretar pogrešno procijenio određenu imovinu.⁵⁸ Konačno, Praljak tvrdi da se sekretar nije uvjerio da on, Praljak, "imovinom može da raspoláže tako da pomoću nje obezbijedi sredstva da pokrije troškove odbrane", te da je, "bez valjanog razloga i proizvoljno, neprestano odbijao da uvaži informacije i objašnjenja" koje mu je on dostavljao.⁵⁹

20. Četvrto, Praljak tvrdi da je Odluka o imovinskom stanju, koja je donijeta osam godina po početku postupka, u suprotnosti s interesima pravde i pravne sigurnosti, te da se njome krše prava optuženog i pravo na pravično suđenje.⁶⁰ Praljak tvrdi da ga Odluka o imovinskom stanju stavlja "pred svršen čin" i dodaje da bi se, da je znao da će Međunarodnom sudu morati da nadoknadi troškove odbrane, opredijelio za to da se sam zastupa ili bi angažovao samo jednog branioca.⁶¹ Praljak tvrdi i da sekretar "nikad nije provodio istragu o imovinskom stanju optuženog" u predmetu kakav je njegov, u kom je branilac dodijeljen u interesu pravde.⁶² Uz to, Praljak tvrdi da bi mu "pravo na branioca" bilo uskraćeno da mu u drugostepenom postupku nije dodijeljen branilac po službenoj dužnosti.⁶³ Konačno, Praljak tvrdi da sekretar "ne može ispraviti sopstvene propuste",

⁵² V. Zahtjev za preispitivanje, par. 49–63. V. takođe Replika, par. 33–41.

⁵³ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 88–89. V. takođe Replika, par. 66–67.

⁵⁴ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 91–93, 96. V. takođe Replika, par. 73.

⁵⁵ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 98–102, 105. V. takođe Replika, par. 76, 79.

⁵⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 76, 82. V. takođe Replika, par. 52.

⁵⁷ Zahtjev za preispitivanje, par. 83, 87. V. takođe Replika, par. 59.

⁵⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 77–82, 86–87, 90, 94–95, 103–105. V. takođe Replika, par. 53–58, 60–63, 68, 77–78.

⁵⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 45. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 64–75, 89, 105; Replika, par. 25–27, 42–51, 71–73, 78, 84–85.

⁶⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 5, 112–121. V. takođe Replika, par. 80–83.

⁶¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 113. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 112; Replika, par. 28–31.

⁶² Zahtjev za preispitivanje, par. 115–116, gdje se poziva na *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka, 19. novembar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka o dodjeljivanju branioca u predmetu *Karadžić*); *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka, 5. septembar 2003. godine (dalje u tekstu: Odluka o dodjeljivanju branioca u predmetu *Šešelj*). V. takođe Replika, par. 31.

⁶³ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 118. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 117, 119; Replika, par. 80–83.

Prijevod

koji su posljedica "predugačkog" postupka odlučivanja i sekretarevih "površnih istraga".⁶⁴

21. S obzirom na te navodne greške, Praljak traži da se Odluka o imovinskom stanju poništi i da mu se za vrijeme trajanja postupka, uključujući i eventualni drugostepeni, dodijeli pravna pomoć.⁶⁵ Alternativno, Praljak traži da se sekretaru naloži da ponovo razmotri Odluku o imovinskom stanju, u skladu sa Statutom, Pravilnikom i Uputstvom.⁶⁶

22. Sekretar se protivi Zahtjevu za preispitivanje i, načelno, tvrdi da se "pridržavao ispravne procedure i da je donio razumne zaključke, koji su u skladu s mjerodavnim pravom i s postulatima pravičnosti i prirodnog prava, kao i da je primijenio ispravan standard dokazivanja i da je razmatrao samo relevantan materijal".⁶⁷ Konkretno, sekretar tvrdi da su u Odluci o imovinskom stanju poštovane relevantne pravne odredbe.⁶⁸ U tom smislu, sekretar tvrdi da je Pretresno vijeće u Odluci o dodjeli branioca "spriječilo" sekretara da sačini konačnu procjenu imovinskog stanja prije dodjele branioca⁶⁹ i da je stoga sekretareva Odluka o imovinskom stanju "prva bitna odluka o [Praljkovom] stvarnom imovinskom stanju".⁷⁰ Sekretar, osim toga, tvrdi da "nema nikakve sumnje" u to da je istraga o Praljkovom imovinskom stanju još bila u toku u trenutku donošenja Odluke o imovinskom stanju.⁷¹ Sekretar zato tvrdi da nije bilo potrebe pokazivati da je u Praljkovom imovinskom stanju došlo do promjene, a da je opoziv Praljkovog branioca bio opravdan zato što je utvrđeno da Praljak nema pravo na pravnu pomoć.⁷² Sekretar skreće pažnju i na to da je Praljku branilac kog plaća Međunarodni sud dodijeljen pod specifičnim okolnostima, po nalogu Pretresnog vijeća, i da su "[e]ventualni izuzeci [...] išli u [Praljkovu] korist".⁷³

---

⁶⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 119.

⁶⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 124.

⁶⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 125.

⁶⁷ Odgovor, par. 41.

⁶⁸ Odgovor, par. 42–57.

⁶⁹ Odgovor, par. 45. V. takođe Odgovor, par. 46–47.

⁷⁰ Odgovor, par. 50. V. takođe Odgovor, par. 49.

⁷¹ Odgovor, par. 49. V. takođe Odgovor, par. 51–53.

⁷² V. Odgovor, par. 45–47.

⁷³ Odgovor, par. 55. V. takođe Odgovor, par. 196.

Prijevod

23. Nadalje, sekretar tvrdi da je "Sekretarijat usvojio praksu" da nadoknadu troškova traži direktno od primaoca pravne pomoći, prije nego što od pretresnog vijeća zatraži izdavanje naloga, i objašnjava da "[t]ime osumnjičeni ili optuženi dobija mogućnost da vrati sredstva, a da se pri tom ne pišu nepotrebni podnesci".⁷⁴ Sekretar tvrdi da on od pretresnog vijeća traži izdavanje naloga na osnovu pravila 45(E) Pravilnika tek ako optuženi odbije da nadoknadi troškove Međunarodnom sudu.⁷⁵ U tom smislu, sekretar tvrdi da je u Odluci o imovinskom stanju rečeno samo to da Praljak mora nadoknaditi troškove Međunarodnom sudu i da mu je data prilika da to učini.⁷⁶ Sekretar napominje i da je Odlukom o imovinskom stanju obustavljeno provođenje odluke o opozivu dodijeljenog branioca i odluke o povratu sredstava, kako bi se Praljku garantovala prava tokom tekućeg postupka preispitivanja.⁷⁷

24. Nadalje, sekretar tvrdi da je Odluka o imovinskom stanju proceduralno bila pravična u svakom smislu i da zaključci izneseni u njoj počivaju na svim raspoloživim informacijama, uključujući i dokumente koje je Praljak dostavio, informacije koje su dali njegovi branioci i treće strane, informacije dobivene od Vlade Hrvatske, te druge informacije koje su bile u javnom domenu.⁷⁸ Sekretar tvrdi i da su te informacije dostavljane i samom Praljku, na njegov zahtjev, te da je Praljak imao više prilika da prokomentariše sekretareve zaključke.⁷⁹ Osim toga, sekretar tvrdi da je Praljkove tvrdnje o vrijednosti raznih vrsta imovine uzeo u obzir "kad god je to moglo da se opravda dokazima i okolnostima".⁸⁰ Sekretar tvrdi i da je Praljak ometao istragu o imovinskom stanju, zbog čega je Odluka o imovinskom stanju donijeta sa znatnim zakašnjenjem,⁸¹ i da je Praljak, u svakom slučaju, sve to vrijeme imao branioca kog je plaćao Međunarodni sud, "iako je pokazano da on raspolaže znatnim sredstvima".⁸²

---

⁷⁴ Odgovor, par. 56.

⁷⁵ Odgovor, par. 56.

⁷⁶ Odgovor, par. 57.

⁷⁷ Odgovor, par. 57.

⁷⁸ Odgovor, par. 58, 61. V. takođe Odgovor, par. 42–43.

⁷⁹ Odgovor, par. 58–59, 61.

⁸⁰ Odgovor, par. 58.

⁸¹ Odgovor, par. 59. V. takođe Odgovor, par. 58, 60.

⁸² Odgovor, par. 59. V. takođe Odgovor, par. 58, 60, 66.

Prijevod

25. Reagujući na Praljkov argument o obračunu troškova odbrane, sekretar, između ostalog, tvrdi da se ni u Uputstvu ni u relevantnoj praksi Međunarodnog suda ne traži da se u Odluci o imovinskom stanju taksativno navede šta je sve obuhvaćeno ukupnim iznosom koji treba da se nadoknadi, ali da bi takav spisak Praljku bio dostavljen da je on to zatražio.⁸³ Međutim, sekretar napominje da je obračun napravljen na osnovu iznosa koji je Praljkovim braniocima isplaćen po donošenju Sekretareve odluke o dodjeli branioca.⁸⁴

26. Konačno, sekretar tvrdi da je procjena Praljkovog imovinskog stanja, u koju je uključena procjena nekretnina na Kraljevcu,⁸⁵ na adresi Ilica 109,⁸⁶ u Čapljini,⁸⁷ u Pisku,⁸⁸ zatim jahta,⁸⁹ računi u *Dresdner* banci,⁹⁰ udio u preduzeću "Oktavijan",⁹¹ kao i Praljkovi prihodi i troškovi života,⁹² donijeta razumno, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće.⁹³ Prema sekretarevim riječima, Praljak u više navrata nije objelodanio svu svoju imovinu i svjesno je poklanjao ili prenosio imovinu kako bi je prikrrio, skoro se uopšte ne obazirući pri tom na članove porodice.⁹⁴

27. Praljak u Replici, između ostalog, tvrdi da je sekretar trebalo da pokaže da se njegovo, Praljkovo, imovinsko stanje promijenilo ili da ga on nije prijavio u potpunosti.⁹⁵ Praljak naglašava i da je u odlukama o ponovnom imenovanju implicirano da mu je pravna pomoć dodijeljena i da to "podrazumijeva da optuženi ne može snositi troškove odbrane".⁹⁶ Osim toga, Praljak tvrdi da je sekretar, bez obzira na to da li je on, Praljak,

---

⁸³ Odgovor, par. 64–65.

⁸⁴ Odgovor, par. 63–64.

⁸⁵ V. Odgovor, par. 68–89.

⁸⁶ V. Odgovor, par. 90–108.

⁸⁷ V. Odgovor, par. 109–121.

⁸⁸ V. Odgovor, par. 122–131.

⁸⁹ V. Odgovor, par. 132–149.

⁹⁰ V. Odgovor, par. 150–162.

⁹¹ V. Odgovor, par. 163–185.

⁹² V. Odgovor, par. 186–193.

⁹³ Odgovor, par. 67, 195.

⁹⁴ Odgovor, par. 194.

⁹⁵ Replika, par. 13–20. Napominjem da Praljak traži odobrenje da uloži repliku na Odgovor. Replika, par. 5, 86. Pošto strana u postupku načelno ima pravo da uloži repliku u predviđenom roku, smatram da je taj zahtjev bespredmetan i uzimam Repliku u obzir.

⁹⁶ Replika, par. 18. V. takođe Replika, par. 19–20.

Prijevod

mogao dobiti dokumente u javnom domenu na koje se sekretar oslanjao, trebalo da mu pruži priliku da na to odgovori.⁹⁷

28. Sekretar odgovara da Repliku treba odbaciti, pošto je u njoj iznesen "neblagovremen zahtjev da se preispitaju i dodatni materijali" i ponavljaju ranije iznijete tvrdnje.⁹⁸ Ukoliko Replika ne bude odbačena, sekretar nudi "pojašnjenja koja bi predsjedniku Međunarodnog suda mogla pomoći prilikom rješavanja po ovom pitanju" i "iz predostrožnosti komentariše određena pitanja pokrenuta [u Praljkovoj Replici]".⁹⁹ Konkretno, sekretar navodi da je Praljak dodatne materijale podnio nepropisno, putem ličnog *ex parte* podneska, i dodaje da je Praljkov branilac trebalo da uvrsti dodatne materijale u Zahtjev.¹⁰⁰ Sekretar napominje i da Sekretarijat, s obzirom na sve što je dosad rečeno, "ionako ograničena sredstva [nije preusmjerio] na prevođenje dodatnih materijala", pa se u Odgovoru nije bavio pitanjem dodatnih materijala.¹⁰¹

V. DISKUSIJA

A. Preliminarna pitanja

29. Prije svega, napominjem da je u par. 5 Uputstva o podnescima određeno da podnesci koji se dostavljaju vijeću ne smiju biti duži od 3.000 riječi, osim ako su u pitanju žalbe na presudu ili interlokutorne žalbe ili podnesci na osnovu pravila 115. Osim toga, u par. 7 Uputstva o podnescima kaže se da "[s]trana mora unaprijed da traži odobrenje od sudskog vijeća da prekorači ograničenje broja stranica [...] i mora da pruži obrazloženje o izuzetnim okolnostima koje nalažu prekoračenje dužine podneska". Iako, po pravilu, važe za podneske koji se dostavljaju nekom veću, smatram da ove odredbe, *mutatis mutandis*, važe i za podneske koji se dostavljaju predsjedniku Međunarodnog suda.¹⁰² Skrećem pažnju na to da je u Zahtjevu za preispitivanje dozvoljeni broj riječi

---

⁹⁷ Replika, par. 25.

⁹⁸ Replika na Repliku, par. 2. V. takođe Replika na Repliku, par. 1, 3.

⁹⁹ Replika na Repliku, par. 4. V. takođe Replika na Repliku, par. 11–29.

¹⁰⁰ Replika na Repliku, par. 5–9.

¹⁰¹ Replika na Repliku, par. 10. V. takođe Replika na Repliku, par. 9.

¹⁰² V. *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.3, Odluka po Zahtevu profesora Vojislava Šešelja za izuzeće sudija O-Gon Kwona i Kevina Parkera, 22. juni 2010. godine, par. 24–25. V. takođe *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.4-A, Odluka po Zahtevu Vojislava Šešelja za

Prijevod

prekoračen za 7.755¹⁰³ i da Praljak nije najprije zatražio odobrenje, kako je to predviđeno u par. 7 Uputstva o podnescima.¹⁰⁴ Uprkos tome, smatram da je u interesu sudske ekonomičnosti da se razmotri utemeljenost Zahtjeva za preispitivanje, kako bi se ovo pitanje konačno razriješilo.¹⁰⁵ Osim toga, smatram da, s obzirom na dužinu i složenost Odluke o imovinskom stanju, izuzetne okolnosti opravdavaju prekoračenje dozvoljene dužine u Zahtjevu za preispitivanje.

30. Što se tiče Praljkovog zahtjeva da razmotrim dodatne materijale kako bih valjano procijenio njegov slučaj,¹⁰⁶ podsjećam da preispitivanje administrativne odluke ne znači ponovno saslušanje. Za razliku od toga, preispitivanje se "inicijalno [...] bavi pravilnošću postupka kojim je sekretar došao do neke odluke i načinom na koji je do nje došao".¹⁰⁷ S tim u skladu, nije u mom domenu da detaljno procjenjujem dodatne materijale. Naprotiv, preispitivanje sekretareve odluke ograničiću na procjenu pitanja da li je Odluka o imovinskom stanju bila razumna.

31. U svakom slučaju, napominjem da se dodatni materijali, prema riječima sekretara, sastoje od pisma, u dužini od 103 stranice, u kom Praljak iznosi tvrdnje o zaključcima iznijetim u Odluci o imovinskom stanju, kao i od preko 100 zasebnih dokumenata, podijeljenih u 66 dodataka.¹⁰⁸ Pošto je obavio preliminarnu analizu dodatnih materijala, sekretar je zaključio da u njemu ima nekoliko novih i neprevedenih dokumenata, te da Praljak iznosi tvrdnje koje dosad nije iznosio.¹⁰⁹ S obzirom na to, sekretar je odlučio da u Odgovoru ne razmatra dodatne materijale i primijetio da ti materijali nisu sastavni dio Zahtjeva za preispitivanje i da su ionako dostavljeni po okončanju istrage o Praljkovom

---

izuzeće sudija Arlette Ramarosan, Mehmeta Güneyja i Andrésije Vaz, 10. januar 2013. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Šešelji*), par. 17.

¹⁰³ V. Zahtjev za preispitivanje, str. 33 (gdje se navodi da Zahtjev za preispitivanje ima ukupno 10.755 riječi). Paragrafom 5 Uputstva o podnescima predviđeno je da podnesci koji se dostavljaju vijeću ne smiju biti duži od 3.000 riječi, osim ako su u pitanju žalbe na presudu ili interlokutorne žalbe ili podnesci na osnovu pravila 115.

¹⁰⁴ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 122.

¹⁰⁵ Upor. Odluka u predmetu *Šešelji*, par. 17.

¹⁰⁶ Replika, par. 11–12. Primjećujem da Praljak ne dovodi u pitanje to što sekretar u Odgovoru nije uzeo u obzir dodatne materijale. V., načelno, Replika.

¹⁰⁷ Gore, par. 6.

¹⁰⁸ Sekretarev podnesak u vezi s dodatnim materijalima, par. 10.

¹⁰⁹ Sekretarev podnesak u vezi s dodatnim materijalima, par. 11.

Prijevod

imovinskom stanju na osnovu člana 9.¹¹⁰ S tim u vezi, podsjećam da je članom 8(B) Uputstva predviđeno da osoba koja podnosi zahtjev za pravnu pomoć tokom istrage koju sekretar provodi mora da "dostavi informacije potrebne za utvrđivanje njegove mogućnosti da plati branioca". Osim toga, skrećem pažnju i na to da je od Praljka tokom istrage o njegovom imovinskom stanju traženo da dostavi informacije o sredstvima kojima raspolaže i da je u više navrata imao priliku da odgovori na sekretareve zahtjeve, ali da je stalno osujećivao istragu i odbijao da pomogne sekretaru.¹¹¹ S obzirom na to, smatram da je sekretar razumno odlučio da u Odgovoru ne razmatra dodatne materijale i da je postupio u skladu s Uputstvom. Shodno tome, i s obzirom na činjenicu da preispitivanje administrativne odluke ne znači ponovno saslušanje, neću razmatrati dodatne materijale.

B. Postupanje u skladu s formalnim uslovima i pravičnost Odluke

32. Prije svega, napominjem da Praljkova tvrdnja da se Odluka o imovinskom stanju kosi sa standardima za dodjelu i opoziv branilaca djelimično počiva na njegovom uvjerenju da je u ranijim odlukama donijetim u njegovom predmetu, a naročito u Sekretarevoj odluci o dodjeli branioca i odlukama o ponovnom imenovanju, pitanje pravne pomoći riješeno u njegovu korist.¹¹² Ja, međutim, podsjećam da je Sekretareva odluka o dodjeli branioca donijeta u skladu s Odlukom Pretresnog vijeća o dodjeli branioca, u kojoj je Pretresno vijeće naložilo sekretaru da Praljku, u interesu pravde, dodijeli branioca, uz napomenu da su "informacije koje je do sada dostavio optuženi i dalje [...] nepotpune i ne omogućuju adekvatnu procjenu imovnog stanja koje optuženom stoji na raspolaganju za pokrivanje troškova odbrane".¹¹³ Shodno tome, smatram da iz takve formulacije u Odluci Vijeća o dodjeli branioca jasno proizlazi da je istraga o tome da li je Praljak u mogućnosti da plati branioca i dalje bila u toku, uprkos tome što mu je branilac dodijeljen. Isto tako, smatram da to što se u odlukama o ponovnom imenovanju

---

¹¹⁰ Sekretarev podnesak u vezi s dodatnim materijalima, par. 12.

¹¹¹ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 2–3; Dodatak I, par. 39 (gdje se pominje pet dopisa koje sekretar uputio Praljku 11. januara 2007., 20. jula 2007., 11. decembra 2008., 26. novembra 2009. i 1. oktobra 2010. godine i u kojim je obavijestio Praljka o zaključcima koje je donio i pozvao ga da odgovori). V. takođe Odluka Vijeća o dodjeli branioca, par. 13. Upor. Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 19.

¹¹² V. Zahtjev za preispitivanje, par. 25–30.

¹¹³ Odluka Vijeća o dodjeli branioca, par. 13.

Prijevod

pitanje pravne pomoći uopšte ne pominje ne znači da je sekretar dovršio istragu u vezi s Praljkovim pravom na pravnu pomoć. S obzirom na sve što je dosad rečeno, zaključujem da sekretar nije pogriješio kad nije pokazao da se Praljkovo imovinsko stanje promijenilo od donošenja Sekretareve odluke o dodjeli branioca.

33. Što se tiče preostalih Praljkovih argumenata, najprije napominjem da se ni u Uputstvu ni u Pravilniku od sekretara ne traži da Praljku dostavi taksativni popis troškova koje on mora da nadoknadi Međunarodnom sudu. Uprkos tome, smatram da optuženi, ukoliko to zatraži, treba da ima pristupa detaljnom popisu troškova koje treba da nadoknadi. Pošto je Praljak sad zatražio takav popis, smatram da bi bilo razumno da mu ga sekretar i dostavi. Međutim, smatram da to što se u Odluci o imovinskom stanju takva specifikacija ne daje nije razlog da se ta odluka poništi.

34. Isto tako, smatram neuvjerljivom i Praljkovu tvrdnju da Odluku o imovinskom stanju treba poništiti zato što je sekretar u njegovom slučaju usvojio "poseban pristup" jer je od njega tražio da mu "dostavi informacije koje [Praljak] nema niti ih može imati".¹¹⁴ Praljak tu svoju tvrdnju ne potkrepljuje i ne obrazlaže, pa zato smatram da je ona neutemeljena.

35. Što se tiče Praljkove tvrdnje da sekretar "treba da iznese dokaze da mu optuženi [...] nije ukazao na neke vrste imovine",¹¹⁵ podsjećam da teret dokazivanja da nije u mogućnosti da plati branioca snosi sam podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć.¹¹⁶ Kad podnosilac zahtjeva dostavi informacije o tome da nije u mogućnosti da plati branioca, teret dokazivanja da to nije tako prelazi na sekretara, koji se pri tom mora rukovoditi kriterijumom najveće vjerovatnoće.¹¹⁷ Konkretno, sekretar prilikom razmatranja zahtjeva za pravnu pomoć mora da sagleda relevantne informacije i da procijeni da li je vjerovatnije da one jesu ili da nisu istinite.¹¹⁸ S tim u vezi, podsjećam na sljedeće:

Uvjerenje da je vjerovatnije da je ono što se tvrdi istina nego da nije, ovisi pak o karakteru i o posljedicama stvari koju treba dokazati. Što je ozbiljniji predmet tvrdnje, odnosno, što su

---

¹¹⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 37.

¹¹⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 39. V. takođe Zahtjev za preispitivanje, par. 38, 40–41.

¹¹⁶ V. gore, par. 10.

¹¹⁷ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 12.

¹¹⁸ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 12.

Prijevod

ozbiljnije posljedice koje proizlaze iz nekog rezultata istrage, to će biti teže uvjeriti odgovarajućeg presuditelja da postoji veća vjerovatnoća da je ono što se tvrdi istina, nego da nije.¹¹⁹

Shodno tome, sekretar je morao procijeniti da li je vjerovatnije da su relevantne informacije o Praljkovoj imovini, u koje spadaju i Praljkove procjene i objašnjenja, istinite ili nisu. Pitanje kako je sekretar primijenio taj princip analiziraću detaljnije nešto dalje u tekstu, kad budem razmatrao pojedine vrste imovine navedene u Odluci o imovinskom stanju.

36. Što se tiče vremena koje je sekretaru bilo potrebno da donese Odluku o imovinskom stanju, najprije napominjem da je Praljkova tvrdnja da je sekretar odluku o tome da li on, Praljak, ima dovoljno sredstava da plati branioca trebalo da donese u kraćem roku neuvjerljiva.¹²⁰ Iako smatram da je osam godina neuobičajeno dug period za donošenje odluke o tome da li optuženi može da plati branioca, napominjem da je Praljak sve vrijeme osujećivao sekretarevu istragu i odbijao da dostavi informacije ili da komentariše informacije do kojih je sekretar došao, iako mu je za to pružana prilika.¹²¹ Zato smatram da je Praljak bitno doprinio kašnjenju Odluke o imovinskom stanju.

37. Isto tako, neuvjerljivom smatram Praljkovu tvrdnju da bi vjerovatno odlučio da se zastupa sam ili da bi angažovao samo jednog branioca da je unaprijed znao da će Međunarodnom sudu morati da nadoknadi troškove nastale tokom faze izvođenja dokaza odbrane u njegovom predmetu.¹²² Kao što sam već rekao, smatram da se Praljak na Sekretarevu odluku o dodjeli branioca neopravdano oslanja kao na konačnu odluku o svom pravu na pravnu pomoć, s obzirom na to da je istraga o njegovom imovinskom stanju u trenutku donošenja odluke i dalje bila u toku, ali i s obzirom na jasne formulacije u Odluci Pretresnog vijeća o dodjeli branioca.¹²³ Shodno tome, smatram da je Praljak sve vrijeme morao imati u vidu mogućnost da sekretar dođe i do drugačije odluke o njegovom pravu na pravnu pomoć. Osim toga, podsjećam da je Praljak sve vrijeme osujećivao istragu o svom imovinskom stanju, što je znatno doprinijelo kašnjenju Odluke

¹¹⁹ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 12.

¹²⁰ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 37, 112.

¹²¹ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 2–3; Dodatak I, par. 39. V. takođe Odluka Vijeća o dodjeli branioca, par. 13. Upor. Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 19.

¹²² V. Zahtjev za preispitivanje, par. 112–113.

¹²³ V. gore, par. 32.

Prijevod

o imovinskom stanju.¹²⁴ Iako se Praljak poziva na određene slučajeve da bi pokazao da je, nakon što mu je u interesu pravde dodijeljen branilac, sekretareva istraga o njegovom finansijskom stanju provedena na nepravičan način,¹²⁵ napominjem da je činjenični kontekst u tim slučajevima bio drugačiji od ovog ovdje. Konkretno, Praljak se poziva na slučajeve u kojim optuženi nisu zatražili pravnu pomoć, ali im je branilac dodijeljen u interesu pravde, pošto su optuženi odlučili da se zastupaju sami.¹²⁶ S obzirom na sve što je dosad rečeno, smatram da to što je sekretaru trebalo mnogo vremena da povede istragu o Praljkovom imovinskom stanju i da donese Odluku o imovinskom stanju nije razlog da se ta odluka poništi.

38. Što se tiče Praljkove tvrdnje da bi s interesima pravde bilo nespojivo da mu se u žalbenoj fazi postupka opozove branilac, napominjem, najprije, da je provođenje odluke o opozivu branioca obustavljeno nakon donošenja prvostepene presude dok se po Zahtjevu za preispitivanje ne donese konačna odluka.¹²⁷ Osim toga, podsjećam da se ovo preispitivanje tiče razumnosti sekretareve procjene da je Praljak u mogućnosti da plati branioca.¹²⁸ S obzirom na moj zaključak da je sekretar, načelno, razumno procijenio da je Praljak u mogućnosti da plati branioca, te da stoga ne može da polaže pravo na pravnu pomoć,¹²⁹ smatram da je Praljkova tvrdnja da je s interesima pravde nespojivo da mu se uskrati branilac neutemeljena.

39. Konačno, što se tiče sekretarevog ovlaštenja da naloži da se pravna pomoć koja je pružena Praljku nadoknadi, podsjećam da je pravilom 45(E) Pravilnika predviđeno da

*Vijeće može, na molbu sekretara, izdati nalog za povrat troškova branioca osobi kojoj je dodijeljen branilac po službenoj dužnosti, a za koju se naknadno utvrdi da joj ne nedostaju sredstva da plati branioca.*¹³⁰

---

¹²⁴ V. Odluka o imovinskom stanju, str. 2–3; Dodatak I, par. 39. V. takođe Odluka Vijeća o dodjeli branioca, par. 13.

¹²⁵ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 116.

¹²⁶ V. Odluka o dodjeljivanju branioca u predmetu *Karadžić*; Odluka o dodjeljivanju branioca u predmetu *Šešelj*.

¹²⁷ Privremeni nalog, str. 1.

¹²⁸ V. gore, par. 6.

¹²⁹ V. dole, par. 82.

¹³⁰ Naglasak dodat.

Prijevod

S tim u vezi, skrećem pažnju na to da se u Odluci o imovinskom stanju kaže da sekretar "odlučuje da optuženi mora vratiti Međunarodnom sudu sredstva [...] i nalaže optuženom da to učini hitno".¹³¹ Već i iz same formulacije Odluke o imovinskom stanju vidi se da je sekretar naložio Praljku da Međunarodnom sudu nadoknadi iznos koji mu duguje. Iako možda "praksa Sekretarijata" jeste da se izbjegava pisanje "nepotrebn[h] podnes[aka]",¹³² sekretarev nalog nespojiv je s jasnom formulacijom člana 45(E) Pravilnika, kojim se od sekretara traži da se obrati odgovarajućem vijeću, koje potom može izdati nalog za povrat troškova branioca. Stoga smatram da je sekretar prekoračio svoja ovlaštenja kad je Praljku naložio da nadoknadi troškove Međunarodnom sudu, umjesto da se obrati odgovarajućem vijeću. Posljedice te greške razmotriću kasnije u ovoj Odluci.

C. Utvrđivanje Praljkovih raspoloživih sredstava

40. Što se tiče sekretareve procjene sredstava kojim Praljak raspolaže, u nastavku ću razmotriti Praljkove tvrdnje o pojedinim vrstama imovine navedenim u Odluci o imovinskom stanju. Prije svega, podsjećam da sekretar, kad procjenjuje imovinu nekog optuženog za potrebe odluke po zahtjevu za pravnu pomoć, mora da uzme u obzir sve relevantne informacije i da odluku donese na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće.¹³³ Konkretno, sekretar prilikom razmatranja zahtjeva za pravnu pomoć mora da sagleda relevantne informacije i da procijeni da li je vjerovatnije da one jesu ili da nisu istinite.¹³⁴ Osim toga, podsjećam da zahtjev da se preispita neka sekretareva administrativna odluka ne povlači sa sobom ponovno saslušanje.¹³⁵ Shodno tome, teret dokazivanja snosi podnosilac zahtjeva, koji mora da pokaže da je do navodne greške zaista došlo i da je ona bitno uticala na to da se odluka donese na njegovu štetu.¹³⁶

---

¹³¹ Odluka o imovinskom stanju, par. 7.

¹³² Odgovor, par. 56.

¹³³ V. gore, par. 36.

¹³⁴ V. gore, par. 35.

¹³⁵ V. gore, par. 6.

¹³⁶ V. gore, par. 7.

Prijevod

1. Nekretnine na Kraljevcu

(a) Argumenti

41. Praljak tvrdi da nekretnine na adresi Kraljevec 35/35a/37 u Zagrebu (dalje u tekstu: nekretnine na Kraljevcu) ne treba uvrstiti u raspoloživu imovinu, i to iz nekoliko razloga.¹³⁷ Praljak priznaje da je prije hapšenja živio u nekretninama na Kraljevcu, da se one i dalje navode kao njegova adresa stanovanja i da njegova supruga trenutno živi tamo.¹³⁸ Međutim, Praljak tvrdi da ta nekretnina pripada trećim stranama i da stoga ne ispunjava uslove na osnovu kojih bi se mogla smatrati glavnim porodičnim domom, u skladu s definicijom iz odjeljka 4 Smjernica Sekretarijata.¹³⁹ Praljak priznaje da "uživa" dio imovine na adresi Kraljevec, ali tvrdi da ni on niti iko s kim on živi u zajedničkom domaćinstvu nije njen vlasnik, kao i da niko od njih nema pravo da njom raspolaže.¹⁴⁰ S tim u vezi, Praljak tvrdi da je sekretar trebalo da ima u vidu zakone Hrvatske kad je procjenjivao kakva prava Praljak ima na tu nekretninu.¹⁴¹ Pozivajući se na predmet *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*,¹⁴² Praljak tvrdi i da najvažnije pitanje ne glasi da li on može da koristi tu kuću, nego "da li je može prodati, iznajmiti ili staviti pod hipoteku kako bi obezbijedio sredstva potrebna za odbranu".¹⁴³ Konačno, Praljak poriče da je, u cilju prikrivanja imovine, ijedan njen dio prenio na suprugino ime i napominje da sekretar nije uzeo u obzir da drugi dijelovi te nekretnine pripadaju trećim stranama.¹⁴⁴ S obzirom na to, Praljak tvrdi da sekretar tu nekretninu, čija je vrijednost procijenjena na 682.659 eura, nije trebalo da uvrsti u opštu procjenu Praljkove imovine.¹⁴⁵

42. Sekretar odgovara da je Praljak od kraja 1999. godine bio vlasnik nekretnine na adresi Kraljevec, a da je darovnim ugovorom potpisanim 6. februara 2002. godine prenio vlasništvo na suprugu, što je 29. marta 2004. godine ovjereno kod javnog bilježnika.¹⁴⁶

¹³⁷ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 49–65.

¹³⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 49.

¹³⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 50–54.

¹⁴⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 56–59, 64–65. V. takode Replika, par. 36, 38–41.

¹⁴¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 58–59.

¹⁴² Zahtjev za preispitivanje, par. 64, gdje se poziva na Odluku u predmetu *Krajišnik*, par. 28.

¹⁴³ Zahtjev za preispitivanje, par. 64.

¹⁴⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 61–64.

¹⁴⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 60–63, 65. V. takode Replika, par. 41.

¹⁴⁶ Odgovor, par. 68–69, fusnota 87.

Prijevod

Sekretar tvrdi da Praljkova supruga, prema hrvatskim zemljišnim knjigama, nikad nije bila zavedena kao vlasnik te imovine¹⁴⁷ i napominje da je ona, nekoliko dana pošto je primila dotični dokument,¹⁴⁸ prenijela nekretninu na Praljkovog posinka, čime je ta imovina postala nedostupna Sekretarijatu u svrhe utvrđivanja imovine kojom Praljak raspolaže.¹⁴⁹ S tim u vezi, sekretar upućuje na odjeljak 5(f) Smjernica Sekretarijata, koji mu omogućuje da u raspoloživa sredstva podnosioca zahtjeva za pravnu pomoć uvrsti i imovinu prenijetu na druga lica, ukoliko je svrha prijenosa bila da se ta imovina prikrije i time isključi iz razmatranja.¹⁵⁰ Stoga sekretar tvrdi da je, s obzirom na sve relevantne informacije i na kriterijum najveće vjerovatnoće, razumno zaključio da je Praljak nekretnine na adresi Kraljevec prenio kako bi je prikrrio.¹⁵¹

43. Osim toga, sekretar tvrdi da je to što se Praljak poziva na Odluku u predmetu *Krajišnik* neprimjereno, pošto je Pretresno vijeće u tom predmetu uzelo u obzir niz faktora koji u Praljkovom predmetu ne postoje.¹⁵² Sekretar tvrdi i da je Praljku išlo u korist to što se nekretnina na Kraljevcu vodi kao njegov glavni porodični dom, pošto je sekretar, u skladu sa Smjericama Sekretarijata, vrijednost nekretnine na Kraljevcu uzeo u obzir samo u mjeri u kojoj ona prevazilazi prosječan životni prostor za dvoje ljudi u Hrvatskoj, a nije je uvrstio u njenoj punoj vrijednosti.¹⁵³

44. Praljak u Replici, između ostalog, tvrdi da je Odluka u predmetu *Krajišnik* relevantna za njegovu situaciju.¹⁵⁴ Konkretno, Praljak tvrdi da on, kao i Krajišnik, nema kontrolu nad stvarnim vlasnicima spornih nekretnina i da ih ne može natjerati da prodaju tu imovinu i daju mu prihod od prodaje.¹⁵⁵

---

¹⁴⁷ Odgovor, par. 69.

¹⁴⁸ Odgovor, par. 74.

¹⁴⁹ V. Odgovor, par. 79.

¹⁵⁰ Odgovor, par. 70. V. takođe Odgovor, par. 71–72.

¹⁵¹ Odgovor, par. 73–77.

¹⁵² Odgovor, par. 80–81.

¹⁵³ Odgovor, par. 86–87.

¹⁵⁴ Replika, par. 40.

¹⁵⁵ Replika, par. 40.

Prijevod

(b) Diskusija

45. Prvo, napominjem da je članom 5(f) Smjernica Sekretarijata utvrđeno da sekretar procjenom sredstava kojima raspolaže podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć može da obuhvati svu imovinu koja je ranije bila u vlasništvu podnosioca zahtjeva, a koju je on prenio na drugu osobu kako bi tu imovinu prikrio.¹⁵⁶ Konkretno, sekretar može da razmotri pitanje da li je podnosilac zahtjeva prenio imovinu kako bi izbjegao obaveze koje ima prema Uputstvu ili na neki drugi način prikrio imovinu ili njen obim,¹⁵⁷ na šta mogu ukazati faktori kao što je taj da je neka vrijedna imovina prenijeta bez naknade.¹⁵⁸ S tim u vezi napominjem da je Praljak nekretninu na Kraljvcu prenio na suprugu bez naknade, a da je supruga u roku od dva dana prenijela tu nekretninu na Praljkovog posinka, takođe bez naknade.¹⁵⁹ Nadalje, napominjem da Praljkova supruga nikad nije bila zavedena kao vlasnik te nekretnine i da je Praljak prenošenjem imovine na posinka pokušao da dotičnu imovinu učini nedostupnom sekretaru, za potrebe obračuna sredstava kojima Praljak raspolaže. S obzirom na to, mišljenja sam da je sekretar postupio razumno kad je zaključio da je ta nekretnina prenijeta na druge kako bi se prikrla. Osim toga, iako Praljak tvrdi da nije u mogućnosti da raspolaže tom imovinom, smatram da sekretar, na osnovu odjeljka 5(f) Smjernica Sekretarijata, svu imovinu koja je prenijeta na druge kako bi se prikrla ipak može da uvrsti u sredstva kojim podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć raspolaže.¹⁶⁰

46. Drugo, smatram da je sekretar razumno zaključio da se nekretnina na Kraljvcu može voditi kao Praljkov glavni porodični dom. Napominjem da se u Smjernicama Sekretarijata glavni porodični dom definiše kao "glavno mjesto stanovanja podnosioca zahtjeva, njegovog bračnog druga ili osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, čiji je vlasnik podnosilac zahtjeva, njegov bračni drug ili osobe s kojima živi u zajedničkom

---

¹⁵⁶ Član 5(f) Smjernica Sekretarijata (gdje se kaže da se u raspoloživa sredstva uključuje "sva imovina čiji vlasnik je ranije bio podnosilac zahtjeva, njegov bračni drug ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, [...] pri čemu je podnosilac zahtjeva, njegov bračni drug ili osobe s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu dodijelio ili prenio eventualne prihode od te imovine na neku drugu osobu u svrhu prikriivanja te imovine").

¹⁵⁷ V. Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 22.

¹⁵⁸ V. Odluka Pretpretresnog vijeća po Zahtjevu za preispitivanje, par. 20.

¹⁵⁹ Dodatak I, par. 52–53.

¹⁶⁰ V. gore, fusnota 153.

Prijevod

domaćinstvu; obično ono mjesto gdje bi podnosilac stanovao kada ne bi bio u pritvoru".¹⁶¹ Iako Praljak tvrdi da zapravo nije vlasnik tih nekretnina, podsjećam da je sekretar razumno zaključio da je Praljak vlasništvo nad tim nekretninama prenio na druge kako bi tu imovinu prikrio. Osim toga, napominjem da Praljak priznaje da njegova supruga živi na toj adresi i da je to i dalje njegova adresa u Hrvatskoj.¹⁶² Iz navedenih razloga, zaključujem da je sekretar postupio razumno kad je nekretnine na Kraljevcu označio kao Praljkov glavni porodični dom i kad ih je uvrstio u sredstva kojima Praljak raspolaže.

2. Prihod od prodaje nekretnine na adresi Ilica 109

(a) Argumenti

47. Praljak navodi nekoliko faktora u prilog tvrdnji da prihod od prodaje nekretnine na adresi Ilica 109 ne treba smatrati dijelom njegove imovine.¹⁶³ Konkretno, Praljak tvrdi da je nekretninu na adresi Ilica 109 (dalje u tekstu: nekretnina u Ilici) darovnim ugovorom prenio na suprugu, te da se nekretnina u Ilici stoga, prema hrvatskom zakonu, ne može smatrati bračnom imovinom.¹⁶⁴ Osim toga, Praljak tvrdi da nekretninu u Ilici nije prenio na suprugu kako bi tu imovinu prikrio, već da je prijenos imovine obavljen 27. februara 2002. godine, prije nego što je protiv njega podignuta optužnica.¹⁶⁵ Praljak tvrdi i da ništa ne ukazuje na to da su bilo on, bilo njegova supruga zadržali prihod od prodaje nekretnine u Ilici i da je taj prihod u svakom slučaju predviđen za pokrivanje troškova odbrane nastalih prije nego što mu je dodijeljen branilac kog plaća Međunarodni sud.¹⁶⁶

48. Sekretar odgovara da je, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće, bilo razumno zaključiti da prihod od prodaje nekretnine u Ilici spada u sredstva kojim Praljak raspolaže.¹⁶⁷ Sekretar tvrdi da je Praljak o dotičnoj nekretnini dostavio protivrječne

---

¹⁶¹ Član 4 Smjernica Sekretarijata.

¹⁶² Zahtjev za preispitivanje, par. 49.

¹⁶³ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 66–75.

¹⁶⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 67–69.

¹⁶⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 70–71. V. takode Replika, par. 44.

¹⁶⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 72–75. V. takode Replika, par. 45–49.

¹⁶⁷ Odgovor, par. 90–108.

Prijevod

informacije. Konkretno, sekretar napominje da je Praljak najprije tvrdio da je tu nekretninu darovnim ugovorom prenio na suprugu, te se ta nekretnina smatra zasebnim vlasništvom Praljkove supruge, da bi potom tvrdio da je nekretninu u Ilici prenio na suprugu uz naknadu, te da, prema tome, nije imao namjeru da tu imovinu prikrije.¹⁶⁸ Sekretar prihvata Praljkovo tumačenje da je dotičnu nekretninu poklonio supruzi, ali tvrdi da je svrha tog prijenosa, koji je obavljen bez naknade i u trenutku kad je Praljak bio pod istragom i kad se "očekivalo da će Međunarodni sud protiv njega podići optužnicu", bila da se dotična imovina prikrije.¹⁶⁹

49. Sekretar, između ostalog, tvrdi i da je Praljak iznio protivrječne tvrdnje o prihodu od prodaje nekretnine u Ilici.¹⁷⁰ Konkretno, sekretar napominje da je Praljkova tvrdnja da je prihodom od prodaje pokrio troškove odbrane nespojiva s njegovom potonjom tvrdnjom da mu kupac nekretnine u Ilici nije dostavio prihod od prodaje.¹⁷¹ Štaviše, Praljak je kasnije tvrdio i da "nije znao kako se tim sredstvima raspolagalo, pošto ona pripadaju njegovoj ženi".¹⁷² Nadalje, sekretar napominje da Praljak nikad nije dostavio objektivne dokaze o isplati branilaca.¹⁷³

50. Praljak u Replici, između ostalog, naglašava da je "u vezi s prihodom od prodaje nekretnine u Ilici jedino relevantno pitanje to da li on zaista ima taj novac", kako je navedeno u Odluci o imovinskom stanju,¹⁷⁴ i tvrdi da je sekretaru dostavio potrebnu dokumentaciju kako bi dokazao da je prihod od prodaje iskoristio da pokrije troškove odbrane.¹⁷⁵ Praljak tvrdi i da je sekretar dokaze o isplati mogao da zatraži i od branilaca, ali da za iznos isplaćen braniocima u svakom slučaju važi odredba o privilegovanom odnosu između branioca i klijenta, te da se njegova visina može otkriti "samo u posebnim okolnostima".¹⁷⁶

---

¹⁶⁸ Odgovor, par. 91.

¹⁶⁹ Odgovor, par. 92–95. V. takođe Odgovor, par. 75.

¹⁷⁰ Odgovor, par. 98–99, fusnote 134, 137.

¹⁷¹ Odgovor, par. 98–99.

¹⁷² Odgovor, par. 99.

¹⁷³ Odgovor, par. 96–107.

¹⁷⁴ Replika, par. 42.

¹⁷⁵ Replika, par. 46–50.

¹⁷⁶ Replika, par. 47.

Prijevod

(b) Diskusija

51. Podsjećam da sekretar, kad razmatra pitanje da li je podnosilac zahtjeva imovinu prenio na nekog kako bi je prikrrio, može da uzme u obzir i to da li je dotična vrijedna imovina prenijeta bez naknade.¹⁷⁷ S tim u vezi, napominjem da Praljak, po svemu sudeći, priznaje da je nekretninu u Ilici prenio na suprugu bez naknade, darovnim ugovorom.¹⁷⁸ Međutim, napominjem i da je Praljak u vezi s prijenosom nekretnine u Ilici sekretaru dostavio i protivrečnu informaciju, pošto je u jednom trenutku ustvrdio da je od supruge dobio naknadu za tu nekretninu.¹⁷⁹ Što se tiče trenutka u kom je prijenos obavljen, napominjem da je Praljak prijenos imovine izvršio kad je već bio pod istragom i kad je vjerovatno već znao da će Međunarodni sud protiv njega podići optužnicu.¹⁸⁰ S obzirom na to, smatram da je sekretar postupio razumno kad je procijenio da je Praljak nekretninu u Ilici prenio na suprugu kako bi tu imovinu prikrrio, i kad ju je uvrstio u sredstva kojim Praljak raspolaže.

52. Osim toga, napominjem da je Praljak dao protivrečne informacije o načinu na koji je iskoristio prihod od prodaje i da tokom čitave istrage o njegovom imovinskom stanju nije dostavio objektivne dokaze o tome na koji je način, kako tvrdi, iskoristio taj prihod.¹⁸¹ S obzirom na sve što je dosad navedeno, zaključujem da je sekretar postupio razumno kad je, rukovodeći se kriterijumom najveće vjerovatnoće, zaključio da prihod od prodaje nekretnine u Ilici spada u sredstva kojim Praljak raspolaže.

---

¹⁷⁷ V. Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 22; Odluka Pretpretnog vijeća po Zahtjevu za preispitivanje, par. 20.

¹⁷⁸ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 67, 70.

¹⁷⁹ Dodatak I, par. 81–84.

¹⁸⁰ Predmet br. IT-04-74-PT, T. 19. juli 2004. godine, str. 80 (izjava Praljkovog branioca tokom prepretnesne rasprave da je Praljak "duže vrijeme znao da je predmet istrage i da je vrlo vjerovatno da će protiv njega biti podignuta optužnica").

¹⁸¹ Dodatak I, par. 85–89, 95–96.

Prijevod

3. Nekretnina u Čapljini

(a) Argumenti

53. Praljak ne poriče da je vlasnik nekretnine u Čapljini, u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: nekretnina u Čapljini).¹⁸² Međutim, Praljak tvrdi da, pošto je član 19 Uputstva mjerodavan u slučaju preinačenja odluke sekretara o pravnoj pomoći, sekretar ne može da vrši istragu o imovini koja mu je već objelodanjena u vrijeme donošenja Sekretareve odluke o dodjeli branioca, a u tu imovinu spada i nekretnina u Čapljini.¹⁸³ Konkretno, Praljak tvrdi da je u Zahtjevu za pravnu pomoć iz 2004. godine objelodanio nekretninu u Čapljini, te da sekretar njom nije trebalo da se bavi prilikom "ponovnog razmatranja [Sekretareve odluke o dodjeli branioca]".¹⁸⁴ Praljak tvrdi da sekretar, u svakom slučaju, nekretninu u Čapljini nije trebalo da uzima u obzir, pošto je ona opterećena hipotekom i pošto njena trenutna vrijednost "nije jasna".¹⁸⁵ Konkretno, Praljak tvrdi da je sekretar trebalo da ima u vidu činjenicu da je ta nekretnina pod hipotekom i tvrdi da sekretar ne može koristiti kao argument protiv njega to što hipoteku nije registrovao u hrvatskim zemljišnim knjigama, s obzirom na činjenicu da obavezu da registruje hipoteku ima davalac hipoteke.¹⁸⁶ Praljak tvrdi i da sekretar ne može da odbaci dokaze o ugovoru o otplati zajma ako ne iznese čvrste dokaze da dotični ugovor nije u skladu s hrvatskim zakonima.¹⁸⁷ Praljak zato priznaje da jeste vlasnik nekretnine u Čapljini, ali tvrdi da je njena trenutna vrijednost nejasna i da tom nekretninom ne može slobodno raspolagati zato što je ona pod hipotekom.¹⁸⁸

54. Sekretar u odgovoru kaže da Praljak ne osporava da je vlasnik nekretnine u Čapljini i da Odluka o imovinskom stanju počiva na vrijednosti navedenoj u Praljkovoj Izjavi o imovinskom stanju iz 2004. godine.¹⁸⁹ Sekretar ponavlja da je Odluka o imovinskom stanju, a ne Sekretareva odluka o dodjeli branioca, bila prva bitna odluka o

---

¹⁸² Zahtjev za preispitivanje, par. 76.

¹⁸³ Zahtjev za preispitivanje, par. 43–45, 76, fusnota 38. V. takode gore, par. 17, 19.

¹⁸⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 76.

¹⁸⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 77.

¹⁸⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 78–79.

¹⁸⁷ Zahtjev za preispitivanje, par. 80.

¹⁸⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 82. V. takode Replika, par. 53–54.

¹⁸⁹ Odgovor, par. 109.

Prijevod

tome da li Praljak ima pravo na pravnu pomoć, te da je stoga bilo opravdano da se prilikom utvrđivanja sredstava kojima on raspolaže u njih uvrsti i nekretnina u Čapljini.¹⁹⁰ Što se tiče eventualnog opterećenja dotične nekretnine, sekretar tvrdi da, primjenom kriterijuma najveće vjerovatnoće, iz relevantnih informacija proizlazi da je Praljak pokušao umanjiti vrijednost nekretnine u Čapljini tako što se pozvao na navodnu hipoteku.¹⁹¹ Sekretar posebno ističe da Praljak nije ispunio obavezu da pokaže da je nekretnina u Čapljini zaista pod hipotekom i skreće pažnju na to da nigdje ne postoji evidencija o tome da je navodna hipoteka isplaćena.¹⁹² Konačno, sekretar primjećuje da je procijenjenu vrijednost nekretnine u Čapljini prvobitno naveo sam Praljak, te da je na njemu bilo da pokaže da je došlo do eventualne promjene u vrijednosti.¹⁹³

55. Praljak u Replici tvrdi da sekretar nije trebalo da zanemari hipoteku po osnovu usklađenosti s hrvatskim zakonima, pošto navodno kršenje zakona može povlačiti odgovornost za rukovodstvo preduzeća koje je sklopilo takav ugovor, ali sam taj ugovor ne čini ništavim.¹⁹⁴ Međutim, Praljak tvrdi da je sekretar, pošto Odluku o imovinskom stanju nije donio u razumnom roku, bio dužan ili da izvrši novu procjenu vrijednosti nekretnine u Čapljini ili da barem zatraži od Praljka da mu dostavi ažuriranu procjenu vrijednosti.¹⁹⁵ Time što se pozvao na procjenu vrijednosti iz 2004. godine, sekretar je, kako tvrdi Praljak, postupio nerazumno.¹⁹⁶

(b) Diskusija

56. Napominjem da Praljkova tvrdnja da sekretar nije trebalo da uzima u obzir nekretninu u Čapljini počiva na Praljkovom uvjerenju da je Sekretareva odluka o dodjeli branioca bitna odluka o njegovom pravu na pravnu pomoć, te da se stoga član 19(B) odnosi i na Odluku o imovinskom stanju. Međutim, ja podsjećam da sam zaključio da je Odluka o imovinskom stanju prva bitna odluka o Praljkovom pravu na pravnu pomoć, te da se član 19(B) Uputstva, shodno tome, ne može primjenjivati na sekretarevu procjenu

---

¹⁹⁰ Odgovor, par. 110.

¹⁹¹ Odgovor, par. 116–117.

¹⁹² Odgovor, par. 111–119.

¹⁹³ Odgovor, par. 121.

¹⁹⁴ Replika, par. 53.

¹⁹⁵ Replika, par. 56–57.

¹⁹⁶ V. Replika, par. 58.

Prijevod

sredstava kojima Praljak raspolaže.¹⁹⁷ Stoga smatram da je sekretar postupio u skladu s Uputstvom kad je nekretninu u Čapljini uvrstio u sredstva kojima Praljak raspolaže, a da je to što je Praljak objelodanio tu nekretninu u Zahtjevu za pravnu pomoć iz 2004. godine u tom pogledu irelevantno.

57. Što se tiče navoda o opterećenju nekretnine, napominjem da Praljak nije dostavio objektivne dokaze o hipoteci na nekretninu u Čapljini.¹⁹⁸ S obzirom na to, smatram da je sekretar postupio razumno kad je, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće, zaključio da dotična imovina nije ni pod kakvim opterećenjem.

58. Isto tako, zaključujem da je sekretar postupio razumno kad se pozvao na procjenu vrijednosti nekretnine u Čapljini u visini od 23.907 eura, koju je sam Praljak naveo u svojoj izjavi iz 2004. godine. S tim u vezi, podsjećam da podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć "mora ažurirati izjavu o imovnom stanju svaki put kad dođe do neke promjene koja je relevantna za tu izjavu".¹⁹⁹ Osim toga, podsjećam i na to da je Praljak u više navrata imao priliku da odgovori na sekretareve zaključke,²⁰⁰ ali da nije pokazao da je došlo do promjene vrijednosti nekretnine u Čapljini. Stoga smatram da je sekretar postupio razumno kad je nekretninu u Čapljini uvrstio u sredstva kojim Praljak raspolaže.

4. Nekretnine u Pisku

(a) Argumenti

59. Praljak ne osporava vlasništvo nad nekretninama u Pisku (dalje u tekstu: nekretnine u Pisku) ni procjenu njihove vrijednosti na 32.644 eura u 2004. godini.²⁰¹ Međutim, Praljak tvrdi da, budući da je on u vrijeme kada je donesena Sekretareva odluka o dodjeli branioca već objelodanio da posjeduje nekretnine u Pisku, član 19 Uputstva sprječava sekretara da te nekretnine uzme u obzir u kontekstu Odluke o imovinskom stanju.²⁰² Praljak tvrdi i da su te nekretnine jedine koje on posjeduje u

---

¹⁹⁷ V. gore, par. 32.

¹⁹⁸ Dodatak I, par. 219–222.

¹⁹⁹ Član 7(E) Uputstva.

²⁰⁰ V. Dodatak I, par. 39.

²⁰¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 83.

²⁰² V. Zahtjev za preispitivanje, par. 43–45, 83.

Prijevod

Hrvatskoj i da je to jedino mjesto gdje su on i njegova supruga "mogli bezbjedno živjeti".²⁰³ Shodno tome, Praljak navodi da sekretar nije trebalo da nekretnine u Pisku uračuna u sredstva kojima Praljak raspolaže "jer su to glavne nekretnine koje [njemu] i njegovoj supruzi garantuju pristojan život".²⁰⁴ Najzad, Praljak tvrdi da sadašnja vrijednost nekretnina u Pisku u ovom trenutku nije poznata, uz napomenu da je u posljednjih devet godina bio u mogućnosti da obide te nekretnine samo dvaput.²⁰⁵

60. Sekretar u Odgovoru navodi da Praljak ne osporava svoje vlasništvo nad nekretninama u Pisku i da se on u Odluci o imovinskom stanju razumno oslonio na vrijednost navedenu u Praljkovoj Izjavi o imovinskom stanju iz 2004. godine.²⁰⁶ Sekretar takođe ponavlja da je bilo primjereno uračunati nekretnine u Pisku budući da je Odluka o imovinskom stanju bila prva bitna odluka u vezi s tim da li Praljak ispunjava uslove za dodjelu pravne pomoći.²⁰⁷ Sekretar nadalje tvrdi da kriterijum najveće vjerovatnoće ukazuje na to da su Praljak i njegova supruga i dalje stvarni vlasnici nekretnina na Kraljevcu i da te nekretnine treba smatrati glavnim porodičnim domom.²⁰⁸ Sekretar navodi da, čak i da se nekretnine u Pisku označe kao glavni porodični dom, to ne bi promijenilo konačni finansijski obračun Praljkovih sredstava budući da je umanjenje vrijednosti glavnog porodičnog doma već uzeto u obzir prilikom utvrđivanja vrijednosti nekretnina na Kraljevcu.²⁰⁹ Sekretar takođe navodi da je na Praljku teret dokazivanja bilo kakve promjene vrijednosti nekretnina u Pisku.²¹⁰

61. Praljak u Replici tvrdi da je sekretar, s obzirom na to da nije u razumnom roku utvrdio njegova sredstva, trebalo ili da izvrši novu procjenu vrijednosti nekretnina ili da od Praljka zatraži ažuriranu procjenu.²¹¹ Sekretar je stoga, po Praljkovom mišljenju, postupio nerazumno kada se oslonio na procjenu vrijednosti nekretnina iz 2004.

---

²⁰³ Zahtjev za preispitivanje, par. 84.

²⁰⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 85.

²⁰⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 86-87.

²⁰⁶ Odgovor, par. 122.

²⁰⁷ Odgovor, par. 123.

²⁰⁸ Odgovor, par. 126. Konkretno, sekretar tvrdi da su Praljak i njegova supruga nastavili da žive tamo bez plaćanja zakupnine i da je Praljak nastavio da plaća režijske troškove. Odgovor, par. 126.

²⁰⁹ Odgovor, par. 127.

²¹⁰ Odgovor, par. 131.

²¹¹ Replika, par. 61-62.

Prijevod

godine.²¹² Praljak takođe tvrdi da nekretnine na Kraljevcu, budući da ne pripadaju njemu, ne treba da budu uračunate u procjenu sredstava kojim raspolaže, te da nekretnine u Pisku stoga treba ponovo procijeniti kako bi se utvrdila njihova sadašnja vrijednost kao glavnog porodičnog doma.²¹³

(b) Diskusija

62. U vezi s Praljkovim argumentom da član 19 sprječava sekretara da nekretnine u Pisku uzme u obzir u Odluci o imovinskom stanju, ponovo podsjećam na svoj zaključak da je Odluka o imovinskom stanju prva bitna odluka u vezi s tim da li Praljak ispunjava uslove za dodjelu pravne pomoći, pa se stoga član 19(B) Uputstva ne može primijeniti na sekretarevu procjenu sredstava kojima Praljak raspolaže.²¹⁴ Stoga smatram irelevantnim to što je Praljak u svom Zahtjevu za pravnu pomoć iz 2004. godine objelodanio da posjeduje nekretnine u Pisku i zaključujem da je sekretar postupio u skladu s Uputstvom kada je te nekretnine uvrstio u sredstva kojima Praljak raspolaže.

63. Takođe podsjećam na svoj zaključak da je sekretar razumno postupio kada je nekretnine na Kraljevcu vodio kao Praljkov glavni porodični dom,²¹⁵ te me nije ubijedio Praljkov argument da je, umjesto toga, nekretnine u Pisku trebalo voditi kao glavni porodični dom. Praljak, štaviše, izričito priznaje da je "njegov sadašnji glavni dom [...] u Zagrebu".²¹⁶ Osim toga, napominjem da se sekretareva procjena Praljkovih raspoloživih sredstava ne bi promijenila bez obzira na to da li su nekretnine u Pisku ili nekretnine na Kraljevcu označene kao Praljkov glavni porodični dom.²¹⁷ Shodno tome, smatram da je sekretar postupio razumno kada je, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće, zaključio da nekretnine u Pisku ne predstavljaju Praljkov glavni porodični dom.

64. Isto tako, zaključujem da je sekretar postupio razumno kada se oslonio na procjenu vrijednosti nekretnina u iznosu od 32.644 eura, koju je Praljak dostavio 2004. godine. S tim u vezi, podsjećam da podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć mora "ažurirati

---

²¹² V. Replika, par. 63.

²¹³ Replika, par. 64-65.

²¹⁴ V. gore, par. 32.

²¹⁵ V. gore, par. 47.

²¹⁶ V. Zahtjev za preispitivanje, par. 84.

²¹⁷ Odgovor, par. 127.

Prijevod

izjavu o imovnom stanju svaki put kada dođe do neke promjene koja je relevantna za tu izjavu".²¹⁸ Konačno, podsjećam da je Praljku u više navrata pružena prilika da odgovori na sekretareve zaključke, ali da on nije pokazao da je došlo do promjene vrijednosti nekretnina u Pisku.²¹⁹

5. Jahta

(a) Argumenti

65. Praljak po dva osnova osporava odluku sekretara da uračuna jahtu u njegova raspoloživa sredstva. Prvo, Praljak tvrdi da je on legitimno prenio vlasništvo nad jahtom na treću osobu, te da stoga ne može njome raspolagati.²²⁰ Pored toga, Praljak tvrdi da je sekretareva procjena vrijednosti jahte zastarjela, te da je "potpuno proizvoljna i da se ne zasniva na realnoj vrijednosti imovine kojom [on], u svakom slučaju, ne može raspolagati".²²¹

66. Sekretar u Odgovoru napominje da je jahta prvobitno kupljena 1995. godine i da je kasnije renovirana, što je znatno povećalo njenu vrijednost.²²² Na zahtjev sekretara, Praljak je dostavio procjenu vještaka po kojoj je vrijednost jahte u 2004. godini utvrđena na 39.934,74 eura.²²³ Sekretar navodi da je Praljak dao protivrječne i nepotkrijepljene izjave u vezi sa svojim vlasništvom nad jahtom i primjećuje, između ostalog, da je Praljak dostavio oprečnu dokumentaciju o navodnoj prodaji jahte svom rođaku, te stoga nije dostavio dokaze da mu je isplaćen novac za jahtu.²²⁴ Shodno tome, sekretar tvrdi da je razumno postupio kada je, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće, zaključio da je Praljak bez naknade prenio vlasništvo nad jahtom na člana porodice u cilju prikrivanja imovine.²²⁵ Štaviše, sekretar smatra da je Praljkovo priznanje da je uložio vlastita sredstva u renoviranje jahte jak dokaz da je on i dalje njen vlasnik.²²⁶ Najzad, sekretar

---

²¹⁸ Član 7(E) Uputstva.

²¹⁹ V. Dodatak I, par. 39.

²²⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 88-89. V. takođe Replika, par. 66-67.

²²¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 90. V. takođe Replika, par. 68.

²²² Odgovor, par. 132.

²²³ Odgovor, par. 133.

²²⁴ V. Odgovor, par. 133-143.

²²⁵ Odgovor, par. 143, 147.

²²⁶ Odgovor, par. 146.

Prijevod

tvrdi da je na Praljku teret dokazivanja da je došlo do bilo kakve promjene vrijednosti jahte.²²⁷

67. Praljak odgovara da je u ovom slučaju jedino relevantno da se utvrde njegova sadašnja raspoloživa sredstva, koja ne obuhvataju jahtu.²²⁸ Prema Praljkovom mišljenju, sekretar priznaje da Praljak u ovom trenutku nije vlasnik jahte, te Praljak dalje tvrdi da sekretar ne navodi kako bi on, u odsustvu bilo kakvog prava vlasništva, mogao raspolagati jahtom i ubirati prihod.²²⁹ Praljak takođe tvrdi da je sekretar trebalo da ponovo procijeni vrijednost jahte ili da od njega, Praljka, zatraži da to uradi.²³⁰

(b) Diskusija

68. Najprije ću se pozabaviti pitanjem prikrivanja, te podsjećam da sekretar, kad razmatra pitanje da li je podnosilac zahtjeva imovinu prenio na nekoga kako bi je prikrrio, može uzeti u obzir da li je dotična vrijedna imovina prenijeta bez naknade.²³¹ S tim u vezi primjećujem da Praljak nije dostavio dokaze ni o kakvoj isplati na ime prodaje jahte trećoj osobi i da informacije koje je prikupio sekretar ukazuju na kontradiktorne verzije o navodnoj prodaji jahte.²³² S obzirom na to, smatram da je sekretar postupio razumno kada je zaključio da je jahta prenijeta u svrhu prikrivanja. Isto tako, zaključujem da je sekretar postupio razumno kada se oslonio na Praljkovu procjenu vrijednosti jahte, koja je procijenjena na 39.935 eura. S tim u vezi, podsjećam da podnosilac zahtjeva za pravnu pomoć mora "ažurirati izjavu o imovnom stanju svaki put kada dođe do neke promjene koja je relevantna za tu izjavu".²³³ Nadalje, podsjećam da je Praljku u više navrata pružena prilika da odgovori na sekretareve zaključke, ali da on nije pokazao da je došlo do promjene vrijednosti jahte.²³⁴ Konačno, kada je riječ o Praljkovoj tvrdnji da on trenutno ne može raspolagati jahtom, podsjećam da moje preispitivanje Odluke o

---

²²⁷ Odgovor, par. 148.

²²⁸ Replika, par. 66-67.

²²⁹ Replika, par. 67.

²³⁰ Replika, par. 68.

²³¹ V. Odluka u predmetu Krajišnik, par. 22; Odluka Pretpretresnog vijeća po zahtjevu za preispitivanje, par. 20.

²³² V. Dodatak 1, par. 176-186.

²³³ Član 7(E) Uputstva.

²³⁴ V. Dodatak 1, par. 39.

Prijevod

imovinskom stanju ne znači ponovno saslušanje.²³⁵ Moje preispitivanje je zapravo ograničeno na razmatranje pitanja da li je sekretar, imajući u vidu gorenavedene faktore, postupio razumno kada je zaključio da Praljak može platiti branioca.²³⁶ Takođe podsjećam da se, kada se utvrdi da je neka imovina prenijeta u svrhu prikrivanja, ta imovina može uvrstiti u raspoloživa sredstva podnosioca zahtjeva za pravnu pomoć, iako podnosilac zahtjeva više nije njen vlasnik.²³⁷

6. Sredstva na računima u *Dresdner* banci

(a) Argumenti

69. Oспорavajući sekretarevu procjenu sredstava na računu kod *Dresdner* banke, Praljak najprije tvrdi da nije mogao obavijestiti sekretara o tim bankovnim računima budući da nije niti znao za njih.²³⁸ Nakon što je obaviješten o tim računima, Praljak navodi da je na odgovarajući način pokazao da mu taj novac ne pripada, pozivajući se konkretno na ovjerenu izjavu g. Milenka Malića (dalje u tekstu: Malićeva izjava).²³⁹ Praljak tvrdi da zahtjev sekretara da mu se dostavi dokaz o valjanosti Malićeve izjave predstavlja zloupotrebu ovlaštenja i navodi da se tim zahtjevom traži "dokaz nad dokazima", te da je sekretar jednostavno mogao pitati g. Malića o istinitosti njegove izjave.²⁴⁰ Praljak takođe tvrdi da sekretar ne navodi kakvo je sadašnje stanje na računima, gdje je novac u ovom trenutku ili kada je sekretar posljednji put provjerio stanje na računima.²⁴¹ Konačno, Praljak tvrdi da je sekretar u Praljkova raspoloživa sredstva uvrstio iznos koji premašuje ukupno stanje na računima.²⁴²

70. Sekretar tvrdi da svi relevantni dokazi pokazuju da, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće, Praljak posjeduje sredstva u *Dresdner* banci, te da njima i raspolaže.²⁴³ Konkretno, sekretar navodi da su 2009. godine, po Praljkovom nalogu, sredstva u iznosu

---

²³⁵ V. gore, par. 6. Ponovo napominjem da Praljak, ako misli da u ovom trenutku nema sredstava da plati branioca, može sekretaru podnijeti novi zahtjev za pravnu pomoć.

²³⁶ V. gore, par. 6.

²³⁷ V. gore, par. 45, fusnota 153.

²³⁸ Zahtjev za preispitivanje, par. 91-92.

²³⁹ Zahtjev za preispitivanje, par. 92.

²⁴⁰ Zahtjev za preispitivanje, par. 93.

²⁴¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 94.

²⁴² Zahtjev za preispitivanje, par. 95.

²⁴³ Odgovor, par. 159. V. takođe Odgovor, par. 151-158, 160-162.

Prijevod

od 69.500 eura prebačena Praljkovom braniocu s računa u *Dresdner* banci i da je Praljkov branilac, na osnovu Praljkovog drugog uputstva, ta sredstva onda prebacio na račun neimenovane treće osobe, da bi se kasnije ispostavilo da je to bio Praljkov posinak.²⁴⁴ Prema navodima sekretara, Praljak je ipak i dalje tvrdio da mu ta sredstva ne pripadaju i da ne zna odakle potiču.²⁴⁵ Sekretar takođe primjećuje da se u Malićevoj izjavi navodi da je Praljkov posinak 2010. godine uplatio novac g. Maliću na ime povraćaja sredstava prikupljenih početkom devedesetih za Hrvatsko vijeće obrane.²⁴⁶ Međutim, sekretar navodi da Praljak nije dostavio pouzdanu i nezavisnu potkrepu za tvrdnje u vezi s prvobitnim prijenosom sredstava g. Maliću tokom devedesetih godina i da Malićeva izjava pruža neuvjerljive informacije u vezi s tim sredstvima.²⁴⁷ Najzad, sekretar primjećuje da je vrijednost tih sredstava utvrđena na osnovu informacija koje je dostavio Praljkov branilac.²⁴⁸

(b) Diskusija

71. Podsjećam da je sekretar prilikom procjene Praljkove imovine morao ocijeniti sve relevantne informacije i na osnovu kriterija najveće vjerovatnoće utvrditi istinitost tih informacija.²⁴⁹ S tim u vezi, primjećujem da je sekretar uzeo u obzir informacije iz Malićeve izjave, te informacije koje je dostavio Praljkov branilac. Primjećujem i to da je Malićeva izjava sadržavala informacije koje su djelovale neuvjerljivo, imajući u vidu činjenicu da je iznos sredstava koji je navodno prikupljen za Hrvatsko vijeće obrane tokom devedesetih godina bio gotovo istovjetan iznosu sredstava na računima u *Dresdner* banci 2010. godine.²⁵⁰ S obzirom na to, konstatujem da je sekretar postupio razumno kada je zatražio od Praljka da mu dostavi dodatne dokaze kojima će potkrijepiti informacije sadržane u Malićevoj izjavi i napominjem da Praljak takvu potkrepu nije dostavio. Stoga smatram da je sekretar, uzimajući u obzir sve relevantne informacije,

---

²⁴⁴ Odgovor, par. 152-154.

²⁴⁵ Odgovor, par. 155.

²⁴⁶ Odgovor, par. 156.

²⁴⁷ Odgovor, par. 158-160.

²⁴⁸ Odgovor, par. 160.

²⁴⁹ V. gore, par. 36.

²⁵⁰ V. Odgovor, par. 157, 160.

Prijevod

postupio razumno kada je zaključio da je vjerovatnije da je Praljak vlasnik tih sredstava, te ih je stoga uzeo u obzir prilikom procjene Praljkovih raspoloživih sredstava.

72. U vezi sa sekretarevom procjenom vrijednosti sredstava na računima u *Dresdner* banci, nisam ubijeđen da je stanje na računima navedeno u Odluci o imovinskom stanju netačno, uzimajući u obzir da se sekretareva provjera zasnivala na informacijama koje je dostavio sâm Praljak.²⁵¹

7. Preduzeće "Oktavijan"

(a) Argumenti

73. Praljak navodi da nije vlasnik temeljnog kapitala ni dionica preduzeća *Oktavijan*.²⁵² Konkretnije, Praljak navodi da je ovlastio Međunarodni sud da u njegovo ime proda dionice u *Oktavijanu* koje mu pripadaju.²⁵³ Praljak tvrdi da je sekretar uvažio činjenicu da je on sve svoje dionice prenio na svog brata 2001. godine, znatno prije nego što je protiv Praljka podignuta Optužnica.²⁵⁴ Pored toga, Praljak osporava sekretarevu procjenu vrijednosti preduzeća. Prvo, Praljak tvrdi da je sekretar, prilikom procjene vrijednosti *Oktavijana*, trebalo da uzme u obzir vrijednost koju je procijenila finansijska agencija Republike Hrvatske.²⁵⁵ Osim toga, Praljak tvrdi da je stvarna vrijednost preduzeća, budući da mu prijete nesolventnost i da je pod hipotekom, niža od vrijednosti koju je procijenio sekretar.²⁵⁶

74. Sekretar u odgovoru navodi da je Praljak pravi vlasnik *Oktavijana* i tvrdi da je Praljak prenio svoj udio u preduzeću u cilju prikrivanja.²⁵⁷ Prema riječima sekretara, Praljak je bio jedini vlasnik dionica u *Oktavijanu* sve dok cijeli svoj udio u preduzeću nije prenio na jednog člana uže porodice bez naknade.²⁵⁸ Sekretar tvrdi da je Praljak, bez obzira na taj prijenos, nastavio upravljati preduzećem, pri čemu Praljak uporno nije

²⁵¹ V. Odgovor, par. 160. V. takođe Dodatak I, par. 202.

²⁵² Zahtjev za preispitivanje, par. 98-102, 105. V. takođe Replika, par. 76, 79.

²⁵³ Zahtjev za preispitivanje, par. 98.

²⁵⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 99, 102. V. takođe Replika, par. 74.

²⁵⁵ Zahtjev za preispitivanje, par. 103.

²⁵⁶ Zahtjev za preispitivanje, par. 104. V. takođe Replika, par. 77-79.

²⁵⁷ Odgovor, par. 164-167.

²⁵⁸ Odgovor, par. 164.

Prijevod

dostavljao dokaze o suprotnom.²⁵⁹ Sekretar, shodno tome, navodi da je bilo razumno smatrati da je prijenos *Oktavijana* bez naknade na člana porodice izvršen u svrhu prikriivanja.²⁶⁰ Sekretar tvrdi i da su, kada je riječ o procjeni vrijednosti preduzeća, "svi faktori koji čine ekonomsku vrijednost u odnosu na preduzeće *Oktavijan* ocijenjeni u pogledu toga da li se mogu pripisati optuženom".²⁶¹ Sekretar tvrdi da je nakon te procjene bilo razumno utvrditi, na osnovu kriterijuma najveće vjerovatnoće, da "vrijednost osobnih zajmova koje je *Oktavijanu* dao [Praljak] i vrijednost [Praljkovog] temeljnog kapitala u *Oktavijanu*, nakon što je svoja osobna sredstva prenio tom preduzeću bez nadoknade, čine dio njegovih raspoloživih sredstava".²⁶²

75. Praljak odgovara da sekretar nije naveo nikakve indicije koje bi ukazivale na to da je on zadržao kontrolu nad *Oktavijanom*.²⁶³ Praljak takođe tvrdi da sekretar pokazuje potpuno odsustvo razumijevanja vrijednosti komercijalnog preduzeća.²⁶⁴ Konačno, Praljak tvrdi da je on sekretaru dostavio dovoljno informacija o hipoteci na preduzeću, koja je stoga trebalo da bude uzeta u obzir pri izračunavanju vrijednosti *Oktavijana*.²⁶⁵

(b) Diskusija

76. Podsjećam da sekretar, kad razmatra pitanje da li je podnosilac zahtjeva imovinu prenio na nekoga kako bi je prikrio, može da uzme u obzir i to da li je dotična vrijedna imovina prenijeta bez naknade.²⁶⁶ S tim u vezi, primjećujem da Praljak nije dostavio dokaze ni o kakvoj isplati na ime prodaje *Oktavijana* svom bratu.²⁶⁷ Primjećujem i da informacije koje su dostavljene sekretaru ukazuju na to da je Praljak, uprkos prijenosu udjela na brata, a potom i na druge članove uže porodice, nastavio da vrši upravljačke

---

²⁵⁹ Odgovor, par. 164-165.

²⁶⁰ Odgovor, par. 166-167.

²⁶¹ Odgovor, par. 168. V. takođe Odgovor, par. 169-184.

²⁶² Odgovor, par. 185.

²⁶³ Replika, par. 76.

²⁶⁴ Replika, par. 77.

²⁶⁵ Replika, par. 78.

²⁶⁶ V. Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 22; Odluka Pretpretresnog vijeća po Zahtjevu za preispitivanje, par. 20.

²⁶⁷ Dodatak I, par. 113, 123.

Prijevod

ovlasti nad preduzećem.²⁶⁸ S obzirom na to, smatram da je sekretar postupio razumno kada je zaključio da dionice u *Oktavijanu* čine dio Praljkovih raspoloživih sredstava.

77. Takođe zaključujem i da je sekretar postupio razumno prilikom izračunavanja vrijednosti Praljkovog udjela u preduzeću. S tim u vezi, napominjem da sekretar jeste uzeo u obzir rizik od nesolventnosti preduzeća.²⁶⁹ Primjećujem i da se navodna hipoteka odnosi na dio preduzeća koji je sekretar izostavio iz procjene Praljkovih raspoloživih sredstava.²⁷⁰ Stoga zaključujem da Praljak nije pokazao da je sekretar nerazumno utvrdio vrijednost njegove imovine u odnosu na preduzeće *Oktavijan*.

8. Troškovi života

(a) Argumenti

78. Praljak ne osporava prihode koje je izračunao sekretar, ali navodi da je sekretar pogrešno izračunao njegove troškove života.²⁷¹ Konkretno, Praljak tvrdi da je sekretar troškove prosječnog domaćinstva u Hrvatskoj pogrešno umanjio kako bi oni odrazili troškove njegovog dvočlanog domaćinstva, ukazujući na to da su neki troškovi domaćinstva isti bez obzira na broj članova domaćinstva.²⁷² Nadalje, Praljak navodi da iznos koji je sekretar uzeo u obzir odražava potrebe prosječnog hrvatskog domaćinstva, ali ne uzima u obzir situaciju u kojoj je jedan njen član pritvoren u Haagu.²⁷³ Prema Praljkovim riječima, ukupan iznos troškova njegovog domaćinstva treba da obuhvati troškove posjeta njegove supruge Haagu.²⁷⁴

79. Sekretar odgovara da su Praljkovi troškovi utvrđeni u skladu s odjeljkom 10 Smjernica Sekretarijata, koji se primjenjuje jednako na sve podnosiocje zahtjeva za pravnu pomoć.²⁷⁵ Sekretar uvažava da Praljkov pritvor u PJUN-u uvećava njegove troškove života, ali napominje da mjesečni iznos koji se daje pritvorenicima u PJUN-u

---

²⁶⁸ Dodatak I, par. 118-123.

²⁶⁹ Dodatak I, par. 150.

²⁷⁰ Dodatak I, par. 151, 154-155.

²⁷¹ Zahtjev za preispitivanje, par. 106.

²⁷² Zahtjev za preispitivanje, par. 106.

²⁷³ Zahtjev za preispitivanje, par. 107.

²⁷⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 107.

²⁷⁵ Odgovor, par. 186. V. takođe Odgovor, par. 187, 189-190.

Prijevod

pokriva te troškove.²⁷⁶ Što se tiče putnih troškova Praljkove supruge, sekretar tvrdi da bi se ti troškovi mogli uključiti u troškove domaćinstva podnosioca zahtjeva za pravnu pomoć, ali da njih, u Praljkovom slučaju, plaća hrvatska vlada.²⁷⁷ Prema navodima sekretara, Praljak nije dostavio nikakve informacije koje govore suprotno, niti je potraživao te troškove na ime poravnjanja svojih prihoda u Izjavi o imovinskom stanju iz 2004. godine ni tokom istrage koju je vodio sekretar.²⁷⁸ U svakom slučaju, sekretar tvrdi da putni troškovi koje Sekretarijat načelno uzima u obzir ne bi bitno uticali na Praljkovu mogućnost da plati troškove svoje odbrane.²⁷⁹

(b) Diskusija

80. Prema odjeljku 10 Smjernica Sekretarijata, standardna formula za izračunavanje troškova života podnosioca zahtjeva za pravnu pomoć podrazumijeva najprije utvrđivanje prosječnih mjesečnih troškova domaćinstva u relevantnoj zemlji, na osnovu službene dokumentacije vlade dotične zemlje, a zatim prilagođavanje tog iznosa tako da odražava stvarnu veličinu domaćinstva podnosioca zahtjeva. Shodno tome, smatram da je sekretar postupio razumno kada je Praljkove troškove života procijenio na osnovu troškova prosječnog hrvatskog domaćinstva, prilagođenih tako da odražavaju troškove dvočlanog domaćinstva.²⁸⁰ Napominjem i da Praljak nije dostavio nikakve dalje informacije ili dokaze koji pokazuju da on plaća troškove putovanja svoje supruge u Haag. Štaviše, primam na znanje sekretarov argument da, čak i da Praljak stvarno plaća putne troškove svoje supruge, to ne bi bitno uticalo na obračun njegovih troškova života. Shodno tome, smatram da Praljak nije dokazao da je sekretar uzeo u obzir irelevantne informacije ili da je izveo pogrešan zaključak kada je procjenjivao Praljkov raspoloživ prihod.

9. Zaključak

81. Imajući u vidu gorenavedeno, zaključujem da Praljak nije pokazao da je sekretar uzeo u obzir irelevantne informacije, da je postupio suprotno Uputstvu ili Smjernicama

---

²⁷⁶ Odgovor, par. 188.

²⁷⁷ Odgovor, par. 191.

²⁷⁸ Odgovor, par. 191.

²⁷⁹ Odgovor, par. 192.

²⁸⁰ V. Dodatak I, par. 229. V. također Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 40.

Prijevod

Sekretarijata ili da postupa protivno interesima pravde. Shodno tome, smatram da je sekretar postupio razumno i ne vidim osnovu za poništavanje Odluke o imovinskom stanju.

VI. ZAKLJUČAK

82. Kako je gore navedeno, smatram da je sekretar postupio suprotno pravilu 45(E) Pravilnika kada je naložio Praljku da vrati sredstva Međunarodnom sudu, umjesto da se obrati relevantnom vijeću da ono izda nalog o doprinosu kako bi se povratili troškovi angažovanja branioca. Shodno tome, odluka sekretara u odnosu na to pitanje bila je pogrešna. Međutim, u svim drugim aspektima, zaključujem da je Odluka o imovinskom stanju bila razumna i da je donesena u skladu s mjerodavnom pravnom regulativom.

83. Iz gorenavedenih razloga,

ODOBRAVAM djelimično Zahtjev za preispitivanje i **PONIŠTAVAM** Odluku o imovinskom stanju u dijelu u kojem se Praljku nalaže da Međunarodnom sudu vrati sredstva;

ODBIJAM Zahtjev za preispitivanje u svim drugim aspektima; i

NALAŽEM sekretaru da Praljku dostavi specifikaciju troškova koje treba nadoknaditi.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsjednik Međunarodnog suda

Dana 25. jula 2013. godine,
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]